

Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meierijstad)

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O)

Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meierijstad)

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O)

M. Soldaat & Y.R. Csonka

Rapport 386

Colofon

Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meijerijstad)

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O)

Een onderzoek in opdracht van BRO

Salisbury Archeologisch Rapport 386

M. Soldaat & Y.R. Csonka

Beheer en plaats van documentatie

Salisbury Archeologie b.v.

Versie 2.0, 14 december 2020 (definitief)

Autorisatie — G. Aalbersberg (Senior KNA-archeoloog)

Status bevoegde overhied— goedgekeurd d.d. 9-12-2020 M. van den Broek (Gemeente Meijerijstad)

Salisbury Archeologie bv

Vestiging Noord-Nederland

Vaart z.z. 7a

9401 GE Assen

085-3031540

www.salisburybv.nl

info@salisburybv.nl

ISSN 2468-4538

Inhoud

Inhoud	5
Administratieve gegevens	6
Locatiegegevens	7
Samenvatting resultaten	8
1 Aanleiding voor het onderzoek	10
1.1 Onderzoekskader	10
1.2 Huidige en toekomstige situatie op de onderzoekslocatie	12
1.3 Begrenzing onderzoeks- en plangebied	13
1.4 Doel van het onderzoek	13
1.5 Onderzoeksvragen	13
2 Bureauonderzoek	15
2.1 Gebruikte bronnen	15
2.2 Aardwetenschappelijke gegevens	15
2.3 Bekende archeologische waarden	18
2.4 Archeologie	21
2.5 Historische waarden	22
2.6 Bekende verstoringen	26
2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel en advies	27
3 Resultaten veldonderzoek	29
3.1 Beschrijving onderzoeksmethode	29
3.2 Beschrijving onderzoeksresultaten	29
4 Conclusie en aanbevelingen	31
4.1 Conclusies	31
4.2 Beantwoording onderzoeksvragen	31
4.3 Selectieadvies	32
Literatuur	33
Lijst van afbeeldingen	34
Lijst van tabellen	34
Lijst van bijlagen	34
Bijlage 1 Boorbeschrijvingen	35
Bijlage 2 Plattegrond nieuwbouw	42
Bijlage 3 ARCHIS onderzoeken	43

Administratieve gegevens

Projectnaam	Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meierijstad)		
Projectcode	20202828		
Type onderzoek	Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O)		
OM-nummer	4883186100		
Projectleider	M. Soldaat KNA Archeoloog MA		
Contact	T: 085-3031540 M: 06-38316355 E: mirjam.soldaat@salisburybv.nl		
Opdrachtgever	BRO		
Contact	M. van Dooren Bosscheweg 107 5282 WV Boxtel T: +31 (0)6 148 793 93 E: mirte.van.dooren@bro.nl		
Bevoegde overheid	Gemeente Meierijstad M. van den Broek Stadhuisplein 1 5461 KN Veghel T: (0413) 38 18 38 E: info@meierijstad.nl		
Uitvoering onderzoek	Juli - Augustus 2020		
Beheer en locatie documentatie	Salisbury Archeologie b.v. en e-depot		
Illustraties	Auteur(s) tenzij anders vermeld		
Medewerkers	M. Soldaat	Salisbury Archeologie	35497661
	Y.R. Csonka	Salisbury Archeologie	-

Locatiegegevens

Projectnaam	Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meierijstad)
Plaats	Eerde
Gemeente	Meierijstad
Provincie	Noord-Brabant
Kaartblad	45G
Kadastrale gegevens	VHL00 - F – 4549
Centrumcoördinaat (x, y)	X: 162613.443, Y: 401819.726
Oppervlakte	Circa 4800 m ²
NAP-hoogte maaiveld	Circa 10,45-10,68 m NAP
RO-kader	Bestemmingsplanwijziging

Samenvatting resultaten

Aanleiding	De opdrachtgever heeft opdracht gekregen voor het opstellen van een bestemmingsplan ter plaatse van de Sint Anthonius Abt kerk in Eerde. In het kader van de herontwikkeling van dit gebied wordt nieuwbouw gerealiseerd met daarin een school, woningen, een kinderdagverblijf, een kerk en overige bijeenkomstruimtes.
Vraagstelling	Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten? Welke consequenties zal voortgaande planuitvoering op de archeologische resten kunnen hebben? Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan dit bestaan?
Plangebied	zie afb. 1.
Aardwetenschappelijke gegevens	Het plangebied ligt in de archeoregio Brabants zandgebied. Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied in bebouwd gebied. In de directe omgeving ligt een zone met dekzandruggen met of zonder oud bouwlanddek. Op basis van extrapolatie kan worden gesteld dat het plangebied waarschijnlijk eveneens op een dekzandrug ligt. Het plangebied bevindt zich op een hoogte van circa 10,45-10,68 m NAP en ligt op een relatief hooggelegen, noordwest-zuidoost-georiënteerde dekzandrug. Op de bodemkaart ligt het plangebied in een gebied met hoge zwarte enkeerdgronden op leemarm tot zwak lemig fijn zand. In het gebied is sprake van grondwatertrap VI.
Bekende archeologische waarden	In het plangebied en de directe omgeving ervan zijn geen AMK-terreinen aangewezen. Verder zijn geen onderzoeken of vondstmeldingen uit het plangebied bekend. Binnen het onderzoeksgebied komen 31 onderzoeksmeldingen voor. De archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied dateren overwegend uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd, maar ook uit de periode Paleolithicum-Mesolithicum en Bronstijd-IJzertijd.
Historische waarden	Vanaf de 15e eeuw wordt in historische bronnen melding gemaakt van een Antoniuskapel in Eerde, op de plek van het huidige Sint-Antoniusplein. Eerde werd heel lang gekenmerkt door een bestuurlijke lappendeken. In de late 17 ^e eeuw werden een kerk en een pastoriewoning gebouwd aan de zuidelijke rand van het plangebied, op de plek van het huidige park. Het gaat om de zogenaamde schuurkerk. De noordwand en een klein bijgebouwtje bevinden zich aan de zuidelijke rand van het plangebied. In 1873 werden de schuurkerk en de pastorie gesloopt. De H. Antonius Abt kerk en een nieuwe pastoriewoning werden in 1871-1972 gebouwd. De pastoriewoning werd in 1970 gesloopt. In dezelfde periode werd het gebouw 'De Drie Ghemalen' gebouwd.
Verwachting	Op basis van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat in het plangebied mogelijk drie archeologisch relevante niveaus aanwezig zijn. Het diepst gelegen niveau omvat de top van de pleistocene dekzandafzettingen. Op deze afzettingen wordt een esdek verwacht dat in de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd is ontstaan en waarin resten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd worden verwacht. Het esdek vormt dan ook het tweede archeologische niveau. In de top van het dekzand kunnen resten worden aangetroffen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Daarnaast worden funderingsresten uit de Nieuwe Tijd vlak onder het maaiveld verwacht, met name ter plaatse van de voormalige schuurkerk.
Methode veldonderzoek	Er is een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied, waarbij 6 boringen regelmatig verspreid over het plangebied zijn gezet. Alle boringen zijn gezet met een edelmanboor (7 cm Ø) tot 30 cm in de onverstoorde pleistocene

ondergrond op 1,35 -2,25 m beneden maaiveld (8,79 - 9,11 m +NAP). De posities van de boringen zijn ingemeten met behulp van meetlint ten opzichte van de perceelgrenzen en bebouwing (nauwkeurigheid 10 cm). De maaiveldhoogtes zijn afgeleid van het AHN3. Het opgeboorde materiaal is met de hand onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. De boringen zijn beschreven conform de NEN 5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB 5.2). De boringen zijn digitaal beschreven.

Resultaten veldonderzoek

Uit het booronderzoek blijkt dat het diepste archeologische niveau, de top van het dekzand, in een groot deel van het plangebied niet meer intact is. In twee boringen is nog een restant van een podzolprofiel gezien, maar in de overige boringen is de top van het dekzand ofwel opgenomen in het esdek of verstoord door de sloop van voormalige bebouwing. Diep ingegraven sporen zoals greppels of kuilen kunnen wel nog in het dekzand aanwezig zijn. Het dekzand is aangetroffen op 1,15 – 1,95 m beneden maaiveld (8,33 - 9,41 m +NAP).

Ook het tweede archeologische niveau is grotendeels verstoord. Slechts in twee boringen is duidelijk nog sprake van een esdek. Hier zijn mogelijk nog sporen en vondsten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd aanwezig maar in de rest van het plangebied is dit niveau volledig verstoord door de sloop van de bebouwing.

Op basis van de boringen is niet eenduidig of er nog sprake is van behoudenswaardige resten van de bebouwing uit de Nieuwe tijd. Uit het booronderzoek blijkt dat in vrijwel het gehele plangebied sprake is van versterking door de sloop van de bebouwing, maar het is niet zeker of er nog intacte funderingsresten of aan de bebouwing gerelateerde sporen of vondsten aanwezig zijn in het plangebied. De puinresten in de verstoorde laag betreffen zowel relatief modern rood baksteen als oranje en gele baksteenspikkels die mogelijk ouder zijn. Één boring is gestuit op ondoordringbaar puin, mogelijk is hier een restant van een fundering geraakt.

Selectieadvies en aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het hier gerapporteerde onderzoek adviseert Salisbury Archeologie in het plangebied een vervolgonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uit te voeren. Op basis van het verkennende booronderzoek kan niet in voldoende mate worden vastgesteld of er archeologische resten in het plangebied voorkomen. Aangezien booronderzoek niet geschikt is voor het opsporen van funderingsresten uit de Nieuwe tijd en/of sporen uit het Laat-Paleolithicum t/m Middeleeuwen, heeft een proefsleuvenonderzoek de voorkeur als vervolgstap binnen de AMZ-cyclus. Het doel van dit proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting. Het vervolgonderzoek zal moeten aantonen of er sprake is van een vindplaats en de aard, omvang en datering hiervan vaststellen. Voor het proefsleuvenonderzoek dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd PvE te worden opgesteld.

Over de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek dient contact opgenomen te worden met de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Meijerijstad.

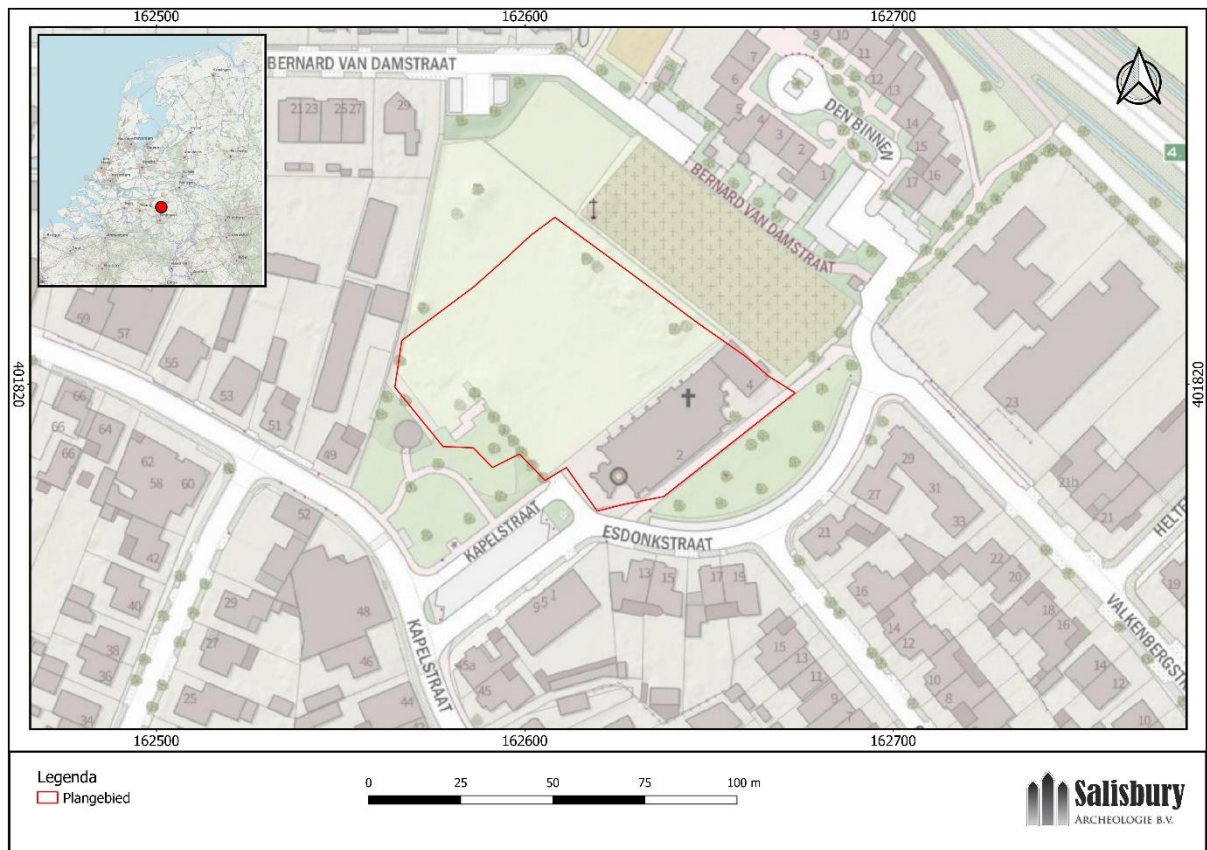
1 Aanleiding voor het onderzoek

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van BRO heeft Salisbury Archeologie b.v. een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O, verkennende fase) uitgevoerd met betrekking tot het plangebied Eerde, Esdonkstraat 2 (afb. 1). Het gebied wordt herontwikkeld in het kader van een nieuw bestemmingsplan. Het plangebied ligt in de dorpskern van Eerde en omvat de kerk en het open terrein ten westen hiervan (zie verder hieronder).¹

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de voormalige gemeente Veghel (2009, geactualiseerde versie 2014) in een zone met een hoge archeologische verwachting. Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 30 cm -mv. Binnen het bestemmingsplan Kom Eerde (2010) geldt de dubbelbestemming Waarde – Archeologie.² Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 50 cm -mv. De geplande ingrepen beslaan een oppervlakte van 1450m² en zullen naar verwachting dieper reiken dan 50 cm -mv. Conform het gemeentelijk beleid is dus archeologisch onderzoek nodig.

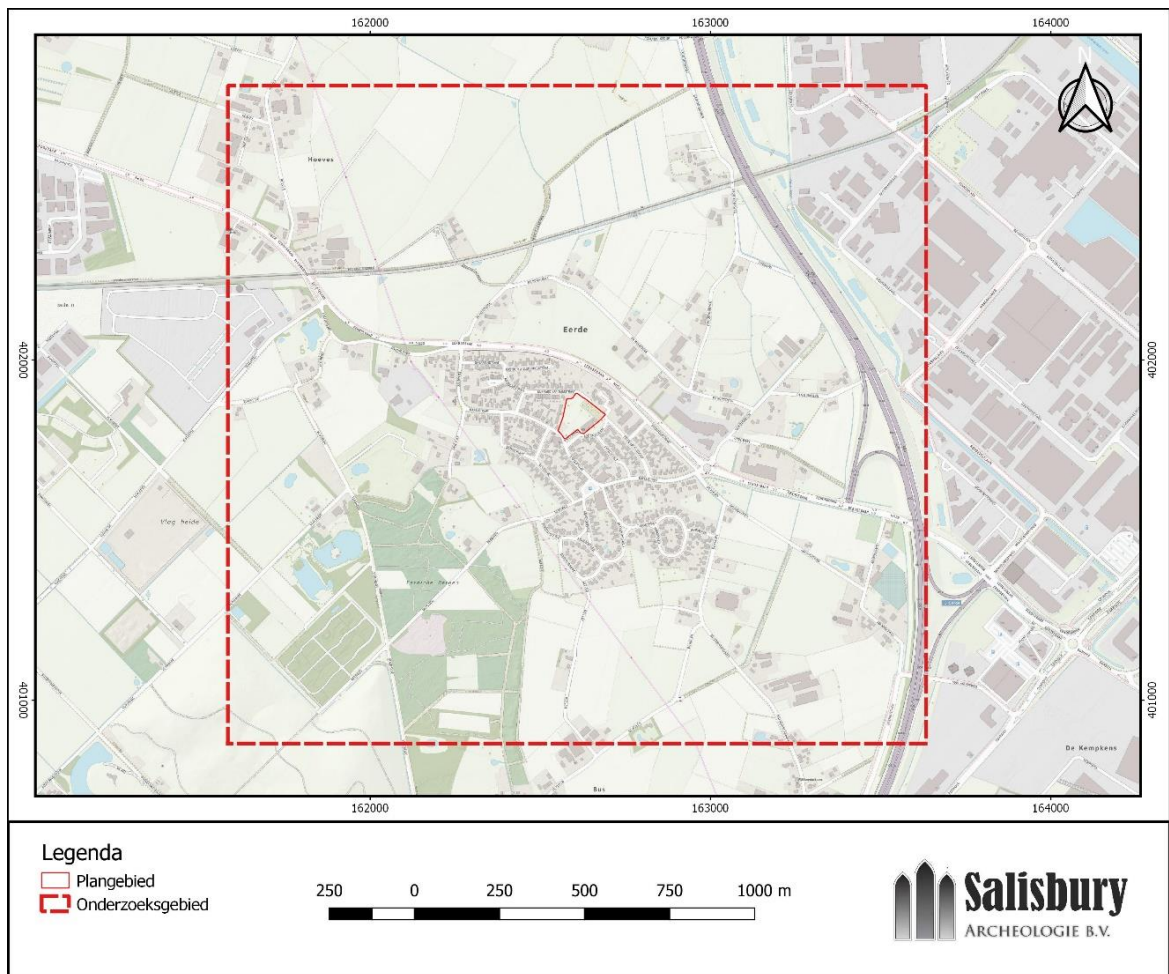
Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1) en het archeologiebeleid van de gemeente Meierijstad. Het onderzoek is uitgevoerd in juli en augustus 2020.

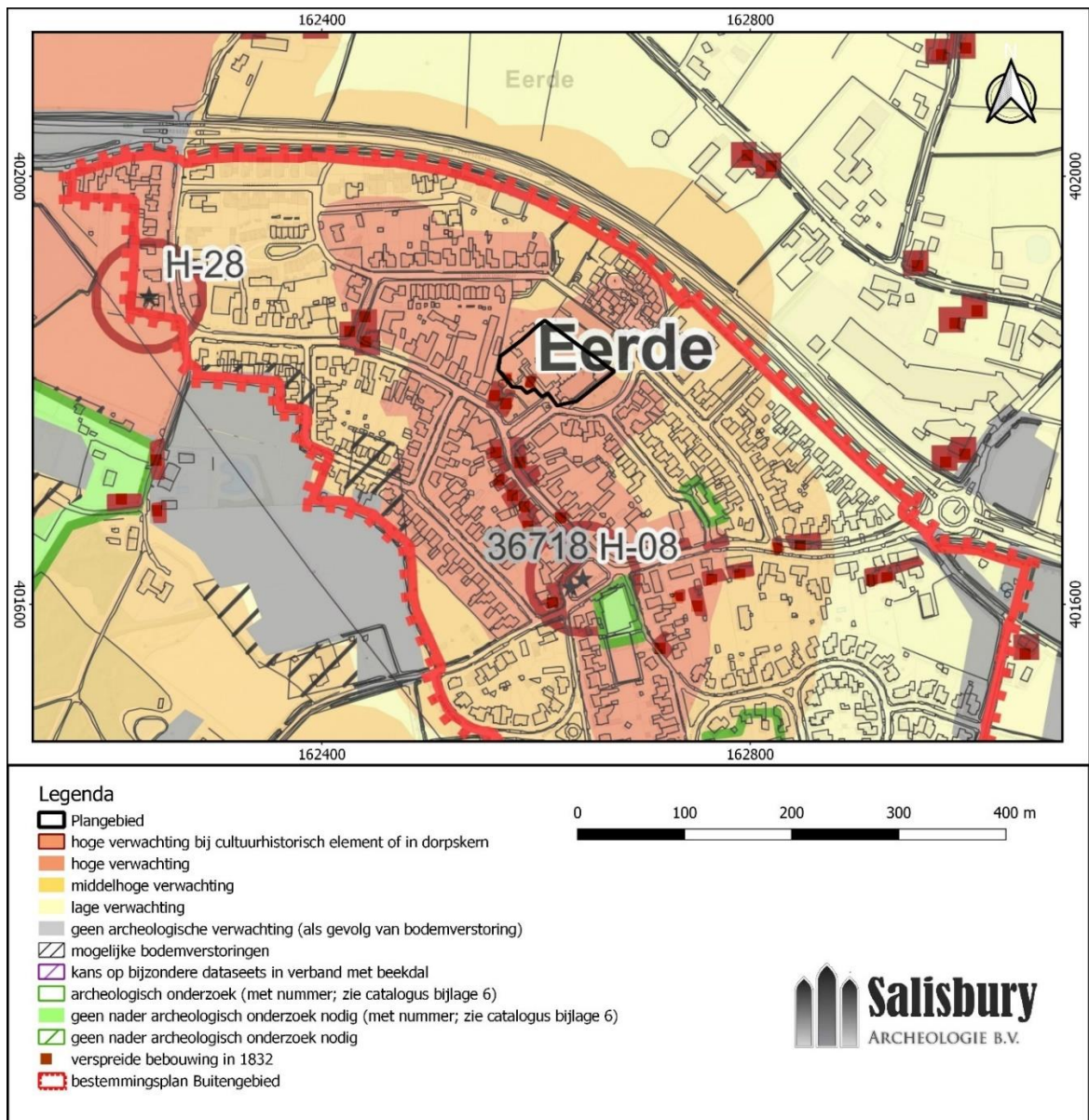
Afb. 1. Ligging van het plangebied (topografie: <https://pdok.nl>).

¹ Eerde zelf is onderdeel van Veghel.

² <https://ruimtelijkeplannen.nl>

Afb. 2. Ligging plangebied en globale begrenzing onderzoeksgebied (bron: <https://pdok.nl>)

Afb. 3. Uitsnede van de gemeentelijke beleidsadvieskaart (bron: Buesink, 2014; <https://meerijstad.nl>).

1.2 Huidige en toekomstige situatie op de onderzoekslocatie

Op dit moment is het plangebied in gebruik als kerk met daaromheen een grasveld met bomen. De opdrachtgever heeft opdracht gekregen voor het opstellen van een bestemmingsplan voor dit deel van Eerde. In het kader van de herontwikkeling van dit gebied wordt nieuwbouw gerealiseerd met daarin een school, woningen, een kinderdagverblijf, een kerk en overige bijeenkomstruimtes (zie Afb. 4 en bijlage 2). De bestaande kerk wordt niet gesloopt, maar wordt onderdeel van de nieuwe constructie. Volgens het definitieve ontwerp hebben de ingrepen een oppervlakte van circa 1450 m². De verstoringdiepte van de ingrepen is nog niet bekend.

Afb. 4. Impressie van de nieuwe situatie (bron: BRO).

1.3 Begrenzing onderzoeks- en plangebied

begrenzing plangebied

In dit rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen het plangebied en het onderzoeksgebied. Met het plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de plannen van de opdrachtgever betrekking hebben (zie afb. 1). Het betreft het kadastrale perceel VHL00 - F – 4549. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord door de voorgenomen ingrepen.

begrenzing onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie is verzameld om een goed beeld te verkrijgen van de eventueel aanwezige archeologische waarden. In dit bureauonderzoek is een kader van 1 kilometer rond het plangebied gedefinieerd als onderzoeksgebied. Daarmee worden het dorp Eerde en het omliggende landelijke gebied onderzocht. De landschappelijke en archeologische waarden die in dit gebied voorkomen geven een goed beeld van de te verwachten waarden binnen het plangebied. Naar gelang het te onderzoeken aspect wordt het onderzoeksgebied iets verkleind of juist vergroot.

1.4 Doel van het onderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en in de omgeving (onderzoeksgebied) van het plangebied. Op basis van de verkregen informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld. Hierin wordt beschreven of er archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied, wat de potentiële aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of deze een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen van de gespecificeerde verwachting.

1.5 Onderzoeksvragen

Voor het bureau- en inventariserend onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten?
- Welke consequenties zal voortgaande planuitvoering hebben op (eventueel) aanwezige archeologische resten?

- In welke mate stemmen de resultaten van het booronderzoek overeen met de verwachtingen uit het bureauonderzoek?
- Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan dit bestaan?

2 Bureauonderzoek

2.1 Gebruikte bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Actueel hoogtebestand Nederland (AHN, <http://www.ahn.nl>)
- De bodemkaart van Nederland (<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>)
- De geomorfologische kaart van Nederland (<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>)
- De archeologische monumentenkaart (AMK: <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>)
- Provinciaal en/of landelijk beleid (CWK Noord-Brabant; <https://noord-brabant.maps.arcgis.com>)
- Gemeentelijk beleid (<https://meierijstad>; <https://ruimtelijkeplannen.nl>)
- Bonneblad 1900 (<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>)
- Historisch kaartmateriaal (<http://www.topotijdreis.nl>)
- Google Earth (<https://www.google.nl/intl/nl/earth/>)
- Verstorings (http://www.bodemloket.nl)
- Kadastrale Minuut (<http://zoeken.cultureelerfgoed.nl>)
- Kadastrale gegevens (<https://www.kadaster.nl>)

2.2 Aardwetenschappelijke gegevens

Het plangebied ligt in de archeoregio Brabants zandgebied en is onderdeel van het dekzandlandschap van De Meierij dat uit een afwisseling van dekzandruggen, beekdalen en dekzandvlaktes bestaat.³ De beken (Essche Stroom, Beerze, Dommel en Aa) stroomt in de richting van 's-Hertogenbosch, waar een doorgang in de dekzandrug aanwezig is. In het verleden leidde deze situatie hier en daar tot problemen met de waterafvoer, waardoor natte broekgebieden, vennen en kleine veengebieden ontstonden. Het onderzoeksgebied bevindt zich in een gebied dat qua geologie in grote mate beïnvloed wordt door de in de ondergrond aanwezige breuken. Het gebied ligt in de Roerdalslenk, een tektonisch dalingsgebied met een zuidoost-noordwestelijke hellingsrichting.⁴ In het oosten wordt de Centrale Slenk begrensd door de Peelrandbreuk. Deze breuklijn bevindt zich op enkele kilometers ten oosten van Eerde. Gedurende het Kwartair heeft daling plaatsgevonden. Dit proces treedt ook heden ten dage nog op. De bewegingen langs de breuken resulteren zo nu en dan in lichte aardbevingen.

Gedurende het Pleistocene (2,5 miljoen jaar tot 10.000 jaar BP) zijn er meerdere zeer koude perioden geweest (glacialen/ijsstijden), afgewisseld met warmere perioden (interglacialen). Gedurende geen van de glacialen is zuidelijk Nederland door landijs bedekt geweest. Noord-Brabant was gedurende lange tijd onderdeel van de riviervlakte van de Rijn en de Maas. Tijdens de laatste ijsstijd (Weichselien, 115.000-10.000 jaar geleden) ontstond de basis voor het huidige dekzandlandschap. In het begin van het Weichselien was er nog vrij veel vegetatie, waardoor de zandverstuivingen slechts een lokaal karakter hadden. In het begin van het Midden-Weichselien was de vegetatie vrijwel verdwenen, waardoor op grote schaal verstuiving van zand kon optreden.⁵ Dit door de wind afgezette zand wordt dekzand genoemd. Het dekzandrelief bestaat uit een afwisseling van dekzandruggen, dekzandwelingen en laagtes. Behalve deze reliëfrijke gebieden zijn er ook gebieden waar het dekzand in de vorm van vlakten is afgezet. Het dekzandpakket wordt gerekend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden.⁶ Gedurende het Vroeg- en Midden-Pleniglaciaal (58.000 - 29.000 jaar geleden) trad er op grote schaal verspoeling van het toen aanwezige dekzand op, waardoor zandlagen afgewisseld met leemlagen gevormd werden, die samen fluvioperiglaciale afzettingen genoemd worden.⁷ In een later stadium van het Pleniglaciaal zijn wederom fluvioperiglaciale sedimenten afgezet. Deze afzettingen tonen een grote variatie in korrelgrootte en worden ook

³ <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>; CWK Noord-Brabant, 2016.

⁴ Van Putten, 2010.

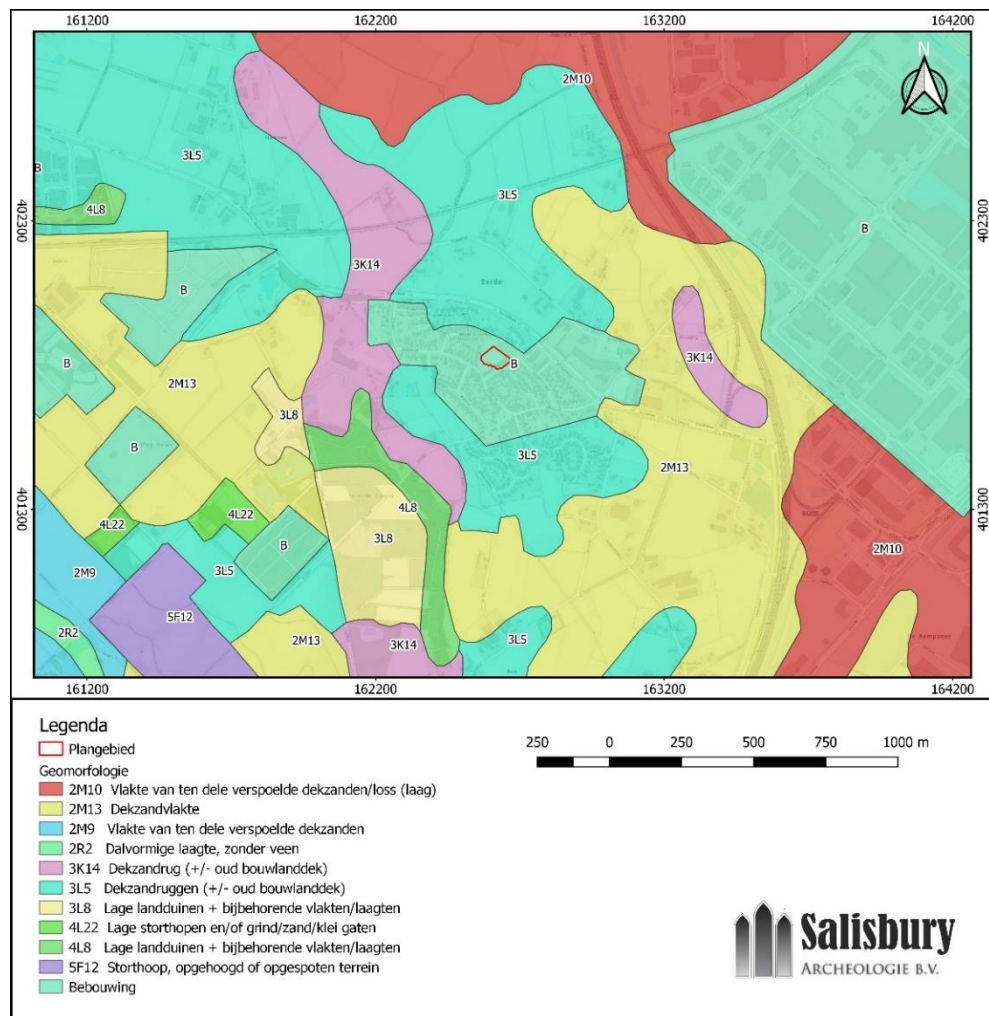
⁵ Stouthamer *et al.*, 2015.

⁶ <https://dinoloket.nl>

⁷ Stiboka, 1981.

wel "Brabantse leem" genoemd.⁸ Het Brabants leem is over het algemeen slecht waterdoorlatend. Het begin van het Laat Glaciaal werd gekenmerkt door overwegend gematigde klimaatsomstandigheden waarbij de vegetatie zich kon herstellen en zich tot berken- en dennenbos kon ontwikkelen (de Bölling- en Allerødinterstadialen) afgewisseld met koudere perioden. Het Laat Glaciaal wordt besloten door het Jonge Dryas-stadiaal, een laatste overwegend zeer koude periode. De dekzanden uit deze periode worden 'jonge dekzanden' genoemd. In dit jonge dekzand is tijdens het Allerød-interstadiaal plaatselijk een dunne bodem gevormd, die de scheiding tussen de oudere (Pleniglaciale en Laat Glaciale) afzettingen en de eolische afzettingen uit het Jonge Dryas-stadiaal vormt.⁹

Vanaf het begin van het Holoceen (vanaf 10.000 jaar geleden tot heden) trad een blijvende klimaatsverbetering op. Naarmate de klimaatsomstandigheden verbeterden raakten de dekzandgebieden begroeid, zodat er een einde kwam aan de grootschalige verplaatsing van zand. In de loop van het Vroeg Holoceen kon een berken-dennenbos en vervolgens een gemengd loofwoud tot ontwikkeling komen.¹⁰ Op de locaties in het dekzandlandschap waar fluvioperiglaciale afzettingen in de ondiepe ondergrond aanwezig waren (Brabants leem), was de waterhuishouding slecht. Als gevolg hiervan ontstonden plaatselijk hoogveengebieden.¹¹ Vanaf de IJzertijd nam de invloed van de mens op het landschap toe. Door overbeweiding, afplaggen en ontbossing ontstonden op plekken in de omgeving stuifzanden. Stuifzandcomplexen in de omgeving zijn bijvoorbeeld de Eerdse Bergen en de Loonse en Drunense duinen.

Afb. 5. Uitsnede van de geomorfologische kaart met het plangebied en de directe omgeving (bron: <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>).

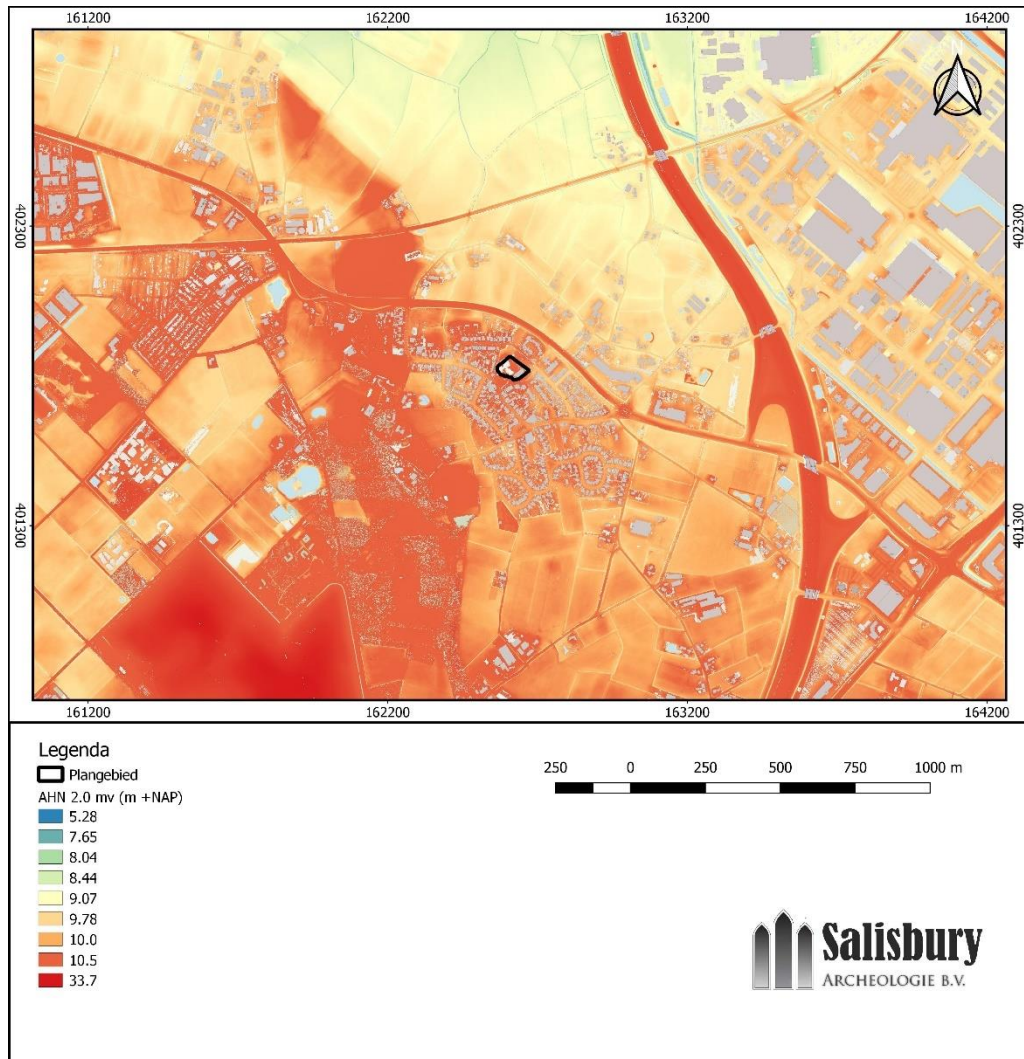
⁸ Van Putten, 2010.

⁹ Berendsen, 1998.

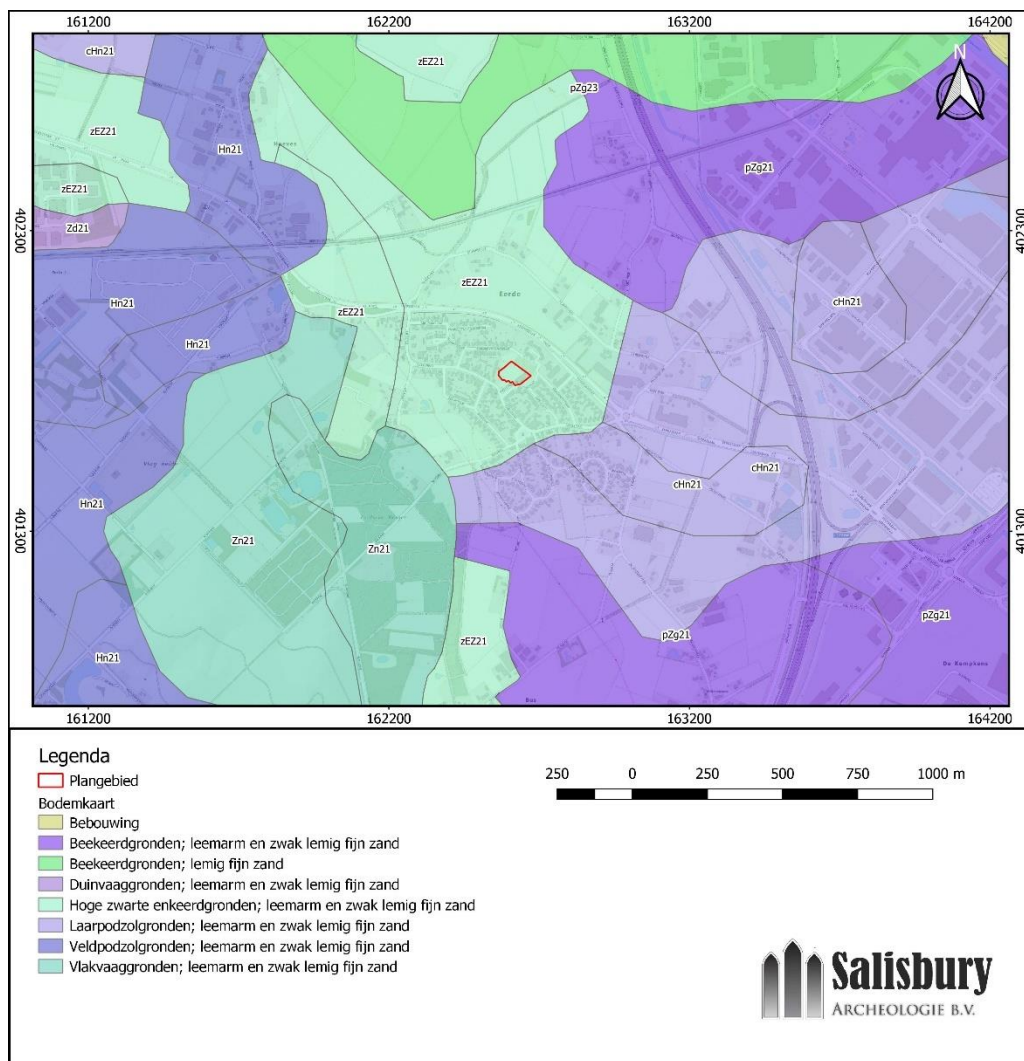
¹⁰ Stouthamer *et al.*, 2015, 234-235.

¹¹ Van Putten, 2010.

Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied in bebouwd gebied (zie Afb. 5). In de directe omgeving ligt een zone met dekzandruggen met of zonder oud bouwlanddek (code 3L5). Op basis van extrapolatie kan worden gesteld dat het plangebied waarschijnlijk eveneens op een dekzandrug ligt. In de omgeving komen daarnaast onder meer dekzandvlaktes (code 2M13/2M10) en stuifzandgebieden voor (code 4L8). Het AHN geeft een gedetailleerd beeld van het lokale reliëf (zie Afb. 6). Hierop zijn de contouren van de dekzandruggen goed te zien. Het plangebied bevindt zich op een hoogte van circa 10,45-10,68 m NAP en ligt op een relatief hooggelegen, noordwest-zuidoost-georiënteerde dekzandrug. Naar het noorden toe loopt het terrein af richting de dekzandvlaktes.

Afb. 6. Het plangebied en omgeving op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN 2.0, maaiveld; bron: <https://www.ahn.nl>).

Afb. 7. Uitsnede van de bodemkaart met het plangebied en directe omgeving (bron: <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>).

Op de bodemkaart ligt het plangebied in een gebied met hoge zwarte enkeerdgronden op leemarm tot zwak lemig fijn zand (code: zEZ21; zie Afb. 7). De hoge zwarte enkeerdgronden zijn ontstaan door geleidelijke ophoging als gevolg van langdurige plaggenbemesting.¹² Hierdoor is een minerale eerdlaag van minstens 50 cm dik ontstaan. In het gebied is sprake van grondwatertrap VI. Dit betekent dat het gemiddelde hoogste grondwaterpeil tussen 40 en 80 cm -mv ligt, en het gemiddeld laagste peil dieper ligt dan 120 cm -mv.

2.3 Bekende archeologische waarden

2.3.1 Gemeentelijke beleidskaart

Volgens de archeologische beleidskaart van de voormalige gemeente Veghel ligt het plangebied in een zone met een hoge archeologische verwachting (zie Afb. 3).¹³ Voor deze zone geldt een onderzoekspllicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 30 cm -mv.

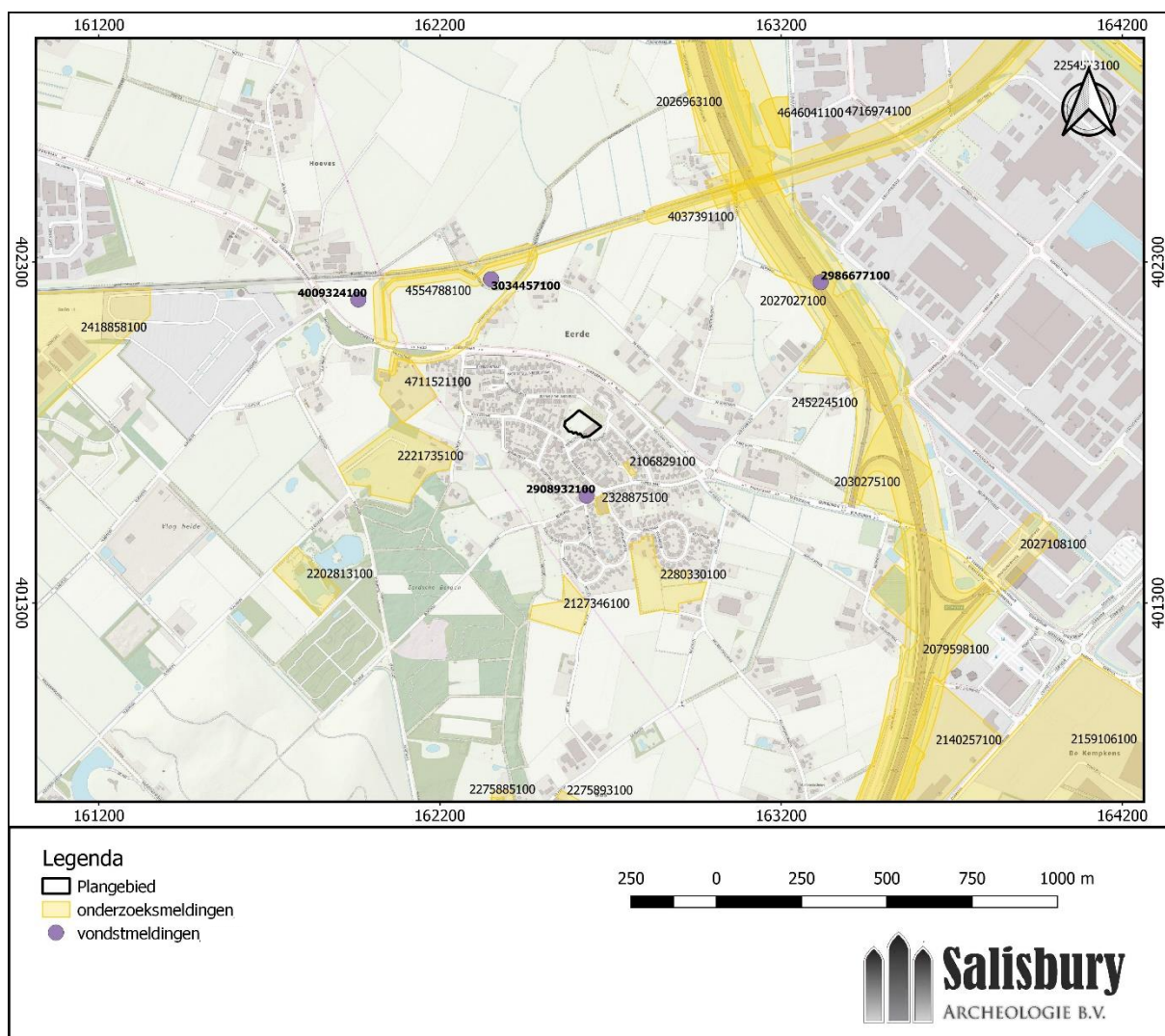
2.3.2 Archeologische waarden

Als onderdeel van het bureauonderzoek zijn de AMK (archeologische monumentenkaart)-terreinen, archeologische waarnemingen en eerder uitgevoerd onderzoek (onderzoeksmeldingen) in het onderzoeksgebied

¹² Stiboka, 1991.

¹³ Buesink, 2014.

via ARCHIS3 geïnventariseerd (zie Afb. 8).¹⁴ Daarnaast is heemkundekring Vegchele benaderd. Dit heeft, behalve een al in ARCHIS ingevoerde vindplaats, geen nieuwe waarnemingen opgeleverd.

Afb. 8. AMK-terreinen, onderzoeksmeldingen en vondstlocaties (bron: ARCHIS3).

Archeologische monumenten (AMK-terreinen)

In het plangebied en de directe omgeving ervan zijn geen AMK-terreinen aangewezen.

Onderzoekslocaties en waarnemingen

Binnen het plangebied zijn nog geen onderzoeksmeldingen en waarnemingen gedaan. Binnen het onderzoeksgebied komen 31 onderzoeksmeldingen voor (zie bijlage 3). Een selectie van de beschikbare relevante resultaten van de onderzoeken worden in onderstaande paragraaf kort besproken.

Zaakwaarneming 2106829100 betreft een in 2006 door BILAN uitgevoerd bureauonderzoek voor een plangebied aan de Kapelstraat, direct ten zuidoosten van onderhavig plangebied.¹⁵ Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied vanwege de ligging op een hoger gelegen dekzandrug met een oud-bouwlanddek (meer dan 50 cm dik; hoge zwarte enkeerdgronden) een hoge archeologische verwachting heeft. Een esdek beschermt het oorspronkelijke bodemprofiel, en dus mogelijk onderliggende archeologie, tegen diepe grondverstoringen. In de omgeving van het plangebied zijn een aantal archeologische waarnemingen bekend, die dateren uit het Paleolithicum tot Neolithicum, bronstijd tot IJzertijd en Late Middeleeuwen. Volgens de opdrachtgever zou het plangebied enkele jaren geleden tot 1 m –mv zijn omgezet en zou nieuwe grond zijn opgebracht. Deze

¹⁴ <https://archis.cultureelerfgoed.nl>

¹⁵ Bezemer- de Vugt & De Boer, 2006.

grondwerkzaamheden zouden het bodemprofiel en daarmee de mogelijk aanwezige archeologische waarden verstoord kunnen hebben. Er is een booronderzoek geadviseerd.

Zaakwaarneming 2221735100 betreft een verkennend booronderzoek uitgevoerd door BAAC in 2009 aan de Zandvliet 14a.¹⁶ Op basis van het bureauonderzoek zijn in het plangebied twee archeologische niveaus aanwezig. Dekzandafzettingen waarin archeologische resten aanwezig kunnen zijn uit de periode Laat Paleolithicum tot en met de Middeleeuwen en stuifzanden waarin archeologische resten aanwezig kunnen zijn uit de periode Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd. In het recente verleden zijn de stuifzanden afgegraven, waarmee de archeologische verwachting op een intacte vindplaats in de stuifzanden laag wordt geacht. Als het oorspronkelijke dekzandniveau nog intact is dan geldt hiervoor een hoge archeologische verwachting. Op basis van het verkennende booronderzoek blijkt dat in een deel van het plangebied in het dekzand nog een restant van de oorspronkelijke podzolbodem is aangetroffen. Voor dit deel van het plangebied geldt een hoge archeologische verwachting voor de periode Laat Paleolithicum tot en met de Middeleeuwen. In het overige deel van het plangebied is de bodem geroerd tot in de C-horizont en worden geen intacte archeologische vindplaatsen meer verwacht.

Zaakwaarneming 2328875100 betreft een booronderzoek uitgevoerd in 2011 door Archeopro op 170 meter ten zuiden van het plangebied. Het rapport is niet ontsloten via ARCHIS of Dans-EASY en de informatie uit het rapport kon dus niet worden opgehaald.

Zaakwaarneming 2280330100 betreft een bureauonderzoek uitgevoerd door BAAC in 2010 voor een plangebied aan de Haakakker, op 360 meter ten zuiden van onderhavig plangebied.¹⁷ Op basis van het bureauonderzoek geldt voor het westelijke deel van het plangebied, overeenkomstig de gemeentelijk verwachtingskaart, een middelhoge archeologische verwachting voor het aantreffen van vondsten en/of sporen. Gezien de ouderdom van de in de ondergrond aanwezige sedimenten kunnen het vondsten en/of sporen vanaf de Steentijd betreffen. Er is een vervolgonderzoek in de vorm van karterende boringen geadviseerd.

Zaakwaarneming 4565099100 betreft een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door Geonius ten noorden van het plangebied.¹⁸ Aanleiding voor het uitvoeren van het onderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de aanleg van een transportkabel tussen Eerde en Veghel in opdracht van Friesland-Campina. Eerder uitgevoerd onderzoek had reeds aangetoond dat de verwachting voor het aantreffen van archeologische resten van landbouwers binnen het plangebied als middelhoog werd beschouwd. Tijdens het huidige onderzoek werden, behalve sporen van landgebruik uit de Middeleeuwen en mogelijk ook uit de IJzertijd, geen behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen. De bovenste laag van de bodem wordt in het hele onderzoeksgebied gevormd door een 30-40 cm dikke bouwvoor (Aap). Dit is een humeuze laag die gevormd is door herhaaldelijk ploegen van de bovenste 30-40 cm van de bodem. Onder deze laag bevindt zich een antropogeen pakket opgebracht humeus pakket, waarvan de dikte varieert van 20 tot 40 cm. In de meest westelijk aangelegde sleuven kan er in het esdek nog een gelaagdheid waargenomen worden. In sleuf 1 tot en met 4 ligt dit pakket direct op de B/C-horizont of de C-horizont, die hier bestaat uit zwak leemhoudend, matig fijn zand. Het vondstmateriaal bestond voornamelijk uit aardewerk uit de periode Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd (zie Tabel 1). Het plangebied is vrijgegeven voor verdere ontwikkeling.

Vondstmeldingen

Er zijn geen vondstmeldingen bekend uit het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn 27 vondstmeldingen gedaan (zie Tabel 1). De vondsten hebben betrekking op 7 zaaknummers. Bij een aantal vondstmeldingen is geen verdere vondstinformatie beschikbaar.

Vondstmelding 4009324100 heeft betrekking op een kartering door de heemkundekring 'Vehchele' op een akkerperceel 'De Horstjens' bij Eerde. De vondsten bestaan overwegend uit aardewerkfragmenten die dateren uit de Late Middeleeuwen B en enkele aardewerkfragmenten van typisch gebruiks-aardewerk die dateren uit de Nieuwe Tijd. Verder is een klingkern uit de periode Paleolithicum-Mesolithicum verzameld.

Vondstmelding 2908932100 betreft de locatie van de in 1965 afgebroken Antoniuskapel. Het gaat om een niet-archeologische waarneming.

¹⁶ Buesink, 2009.

¹⁷ Van Putten, 2010.

¹⁸ De Ridder, 2019.

Tabel 1. Archeologische vondsten (bron: ARCHIS3)

zaaknummer	materiaal	materiaaltype	datering begin	datering eind
2986677100	vuursteen	afslag	Paleolithicum	Neolithicum
3034457100	metaal	munt	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
3034457100	keramiek	aardewerk, handgevormd	Bronstijd	IJzertijd
3034457100	brons	onbekend	Bronstijd	IJzertijd
4009324100	vuursteen	kern - klingkern	Laat Paleolithicum B	Mesolithicum
4009324100	aardewerk	grijsbakkend gedraaid aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4009324100	aardewerk	grijsbakkend gedraaid: kom	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4009324100	aardewerk	knikker	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Midden
4009324100	aardewerk	knikker	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Midden
4009324100	aardewerk	steengoed: kan - Siegburghs	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4009324100	aardewerk	steengoed geglazuurd: kan - Raerens	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Vroeg
4009324100	aardewerk	steengoed geglazuurd: voorraadvat	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat
4009324100	aardewerk	steengoed: kan - Langerwehe	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4009324100	koper	duit	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Vroeg
4037391100				
4554788100	aardewerk	aardewerk, handgevormd	Prehistorie	Late Middeleeuwen A
4554788100	aardewerk	roodbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
4554788100	huttenleem	hutteleem	Prehistorie	Late Middeleeuwen A
4554788100	pijpaarde	pijp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
4565099100	keramiek	grijsbakkend gedraaid: kan	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4565099100	keramiek	roodbakkend geglazuurd: kan	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat
4565099100	keramiek	grijsbakkend handgevormd aardewerk	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B
4565099100	keramiek	roodbakkend geglazuurd: kom	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B
4565099100	keramiek	roodbakkend geglazuurd: kan	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat
4565099100	keramiek	steengoed: kan	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Vroeg
4565099100	keramiek	industriële wit (Maastrichts)	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat
4674002100	keramiek	grijsbakkend gedraaid: kan	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B

2.4 Archeologie

Zoals uit de beschrijving van de landschappelijke ontwikkeling duidelijk is geworden, maakt het plangebied deel uit van het Brabantse dekzandgebied. Het gevarieerde landschap met een afwisseling van droge en natte gebieden bood de bewoners in het verleden een breed scala aan bestaans- en vestigingsmogelijkheden.

In het algemeen kan gesteld worden dat met name hoger gelegen pleistocene landschapselementen, indien intact, een hoge verwachting hebben voor het aantreffen van archeologische resten uit een groot gedeelte van de prehistorie (Paleolithicum-Bronstijd). Verder waren de landschappelijke gradiënten aantrekkelijke locaties voor de tijdelijke kampementen van rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kan worden aangenomen dat deze zones in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. De klingkern die ten noordwesten van het plangebied is aangetroffen toont aan dat jager-verzamelaars in het onderzoeksgebied actief waren (zaakwaarnemingsnummer 4009324100; zie tabel 1). De vondst dateert uit het Laat-Paleolithicum of het Mesolithicum. De afslag die bij Veghel is aangetroffen (zaakwaarnemingsnummer 2986677100) dateert mogelijk ook uit deze periode, of uit het daaropvolgende Neolithicum. De vondsten uit de Steentijd kunnen wijzen op de aanwezigheid van kampementen op de dekzandruggen rond Eerde en Veghel.

Vanaf het Neolithicum ging de mens zich steeds meer toeleggen op het verbouwen van voedsel en het houden van vee. Voor prehistorische boeren waren de hoger gelegen dekzandruggen aantrekkelijke nederzittingslocaties. Er zijn nog geen vondsten uit het Neolithicum bekend binnen het onderzoeksgebied. Wel is handgevormd aardewerk en metaal bekend uit de daaropvolgende periode Bronstijd – IJzertijd (zaakwaarnemingsnummer 3034457100). In de latere prehistorie nam de ontbossing van de zandgronden toe en vanaf het begin van de

jaartelling ontstonden de eerste stuifzanden.¹⁹ Door de toenemende bevolking in de Middeleeuwen nam de druk op het landschap verder toe en werden grotere gebieden in cultuur gebracht. Bossen werden op grote schaal gekapt en de hoogveengebieden werden ontgonnen. Door begrazing kreeg het potentieel aan natuurlijke vegetatie geen groeikans meer en ontstonden heidevelden. De betere gronden werden gebruikt als akkergrond. Verspreid in het landschap werden kleine boerenbedrijven gevestigd. Om de bodem te verrijken werd vanaf de Late Middeleeuwen plaggenmest naar de akkers gebracht en ontstonden opgehoogde akkercomplexen, de zogeheten essen. Het dorp Eerde is mogelijk ontstaan als esdorp. In latere periodes vonden bij bevolkingsgroei buiten de essen nieuwe ontginningen plaats, de zogenaamde kampontginningen. Met de komst van kunstmest zijn tegen het eind van de 19^e eeuw tenslotte veel heidevelden ontgonnen.

2.5 Historische waarden

Eerde is volgens sommige bronnen in de Vroege Middeleeuwen ontstaan als akkerdorp.²⁰ Waar deze datering precies op is gebaseerd is onduidelijk, aangezien er geen historische of archeologische gegevens worden genoemd. Vanaf de 15^e eeuw wordt in historische bronnen melding gemaakt van een Antoniuskapel in Eerde, op de plek van het huidige Sint-Antoniusplein. Een kapel leidde meestal tot meer concentratie van bebouwing, wat ook in Eerde gebeurde. De kapel is in de 20^e eeuw gesloopt. Intensief gebruik van de Schijndelse heide was de oorzaak van het ontstaan van het stuifzandcomplex van de Eerdse bergen, ten westen en zuiden van het plangebied. Rond 1700 werden de stuifzanden met eikenhout beplant om het dorp Eerde te beschermen. Inmiddels zijn de Eerdse bergen grotendeels afgegraven.²¹

Eerde werd heel lang gekenmerkt door een bestuurlijke lappendeken. Die historisch gegroeide situatie leidde ertoe dat de meeste huizen in het dorp én de schuurkerk tot Sint-Oedenrode behoorden, de kapel en de school (de dorpskom eigenlijk) tot Veghel en een deel van het buitengebied weer tot Schijndel.²² In het verleden behoorde Eerde deels tot de gemeente Sint-Oederode, Veghel en Schijndel. Zandvliet was tot 1966 onderdeel van Schijndel. In 1966 werd het gehele dorp Eerde bij de gemeente Veghel gevoegd.²³

In de late 17^e eeuw werden een kerk en een pastoriewoning gebouwd aan de zuidelijke rand van het plangebied, op de plek van het huidige park. Het gaat om de zogenaamde schuurkerk.²⁴ Op de kadastrale Minuut uit 1832 is de locatie van de schuurkerk en de aangrenzende pastoriewoning goed te zien (zie Afb. 9 en Afb. 14). De noordwand en een klein bijgebouwtje bevinden zich aan de zuidelijke rand van het plangebied. Het overige deel van het plangebied is onbebouwd en in gebruik als tuingrond.²⁵ Perceel 180 is in gebruik als bouwland.

De schuurkerk, met daarachter de woning voor de proost (daarna pastoor), bleef in gebruik tot 1872, toen de huidige kerk in gebruik werd genomen. In 1873 werden de schuurkerk en de pastorie gesloopt. Direct ten noorden hiervan is dan inmiddels een nieuwe pastorie gebouwd. De verandering is te zien op de Bonnebladen uit 1900 (zie Afb. 10). De H. Antonius Abt kerk werd in 1871 gebouwd in neogotische stijl en in 1872 in gebruik genomen (zie Afb. 15). Het betreft de opvolger van de schuurkerk en de Sint Anthoniuskapel uit de 15^e eeuw. Deze bevond zich ten zuiden van het plangebied. De kerk is een driebeukige basilicale kerk zonder transept, met een koor van twee traveeën en een driezijdige sluiting. Op de kaart van 1935 zijn de kerk en pastoriewoning afgebeeld en is weinig verandering te zien (zie Afb. 11). De pastoriewoning is rond 1970 gesloopt. In de jaren 1972 wordt het gebouw 'De Drie Ghemalen' ten westen van de kerk gebouwd. Het betreft een woon- en dagvoorziening voor gehandicapten (zie Afb. 16). De nieuwe situatie is te zien op de kaarten van 1978 en 2006 (zie Afb. 12 en afb. 13). Dit gebouw is gesloopt na 2010.

Tijdens de bevrijding in september 1944 is er flink gevochten in Eerde waarbij Eerde een aantal maal afwisselend in handen van de Duitsers en de Amerikanen viel. De Duitsers vielen Eerde aan vanuit de stuifduinen van de Eerdse bergen.

¹⁹ Van Putten, 2010.

²⁰ <https://bhic.nl>; Gemeente Veghel, 2003

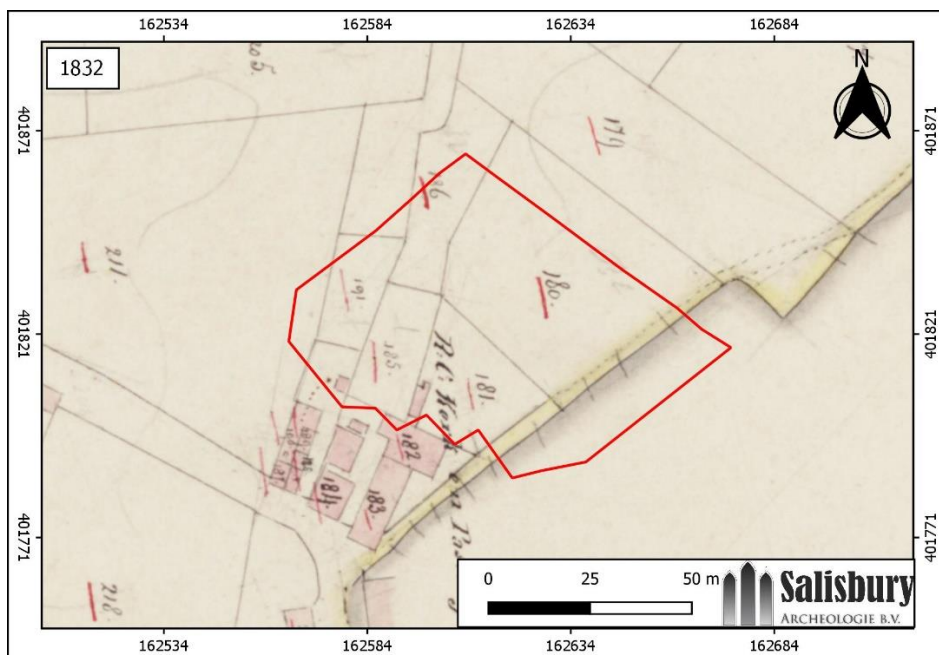
²¹ <https://bhic.nl>.

²² idem

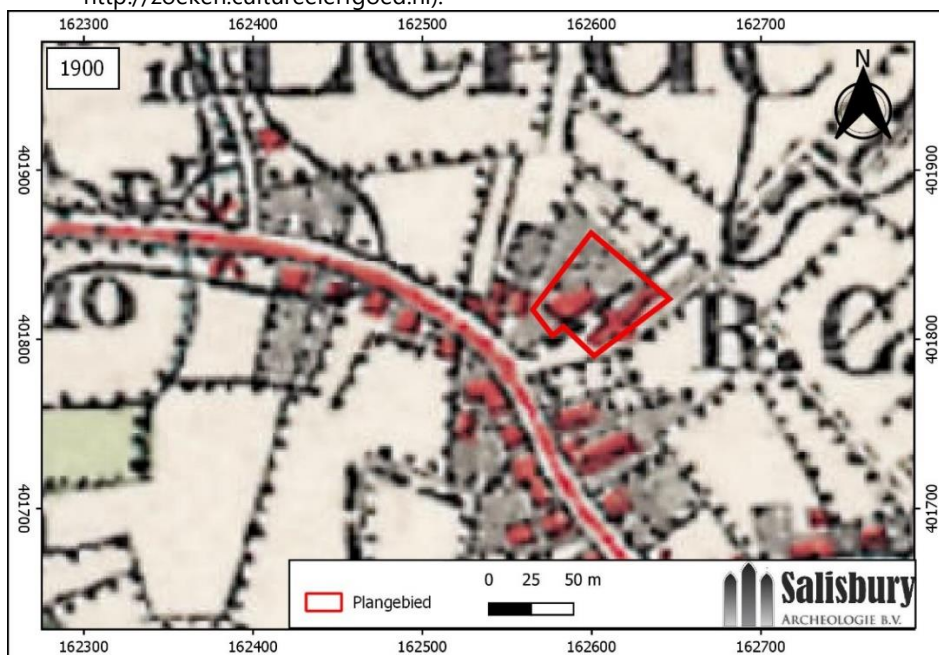
²³ idem

²⁴ <https://bhic.nl>; <https://reliwiki.nl>

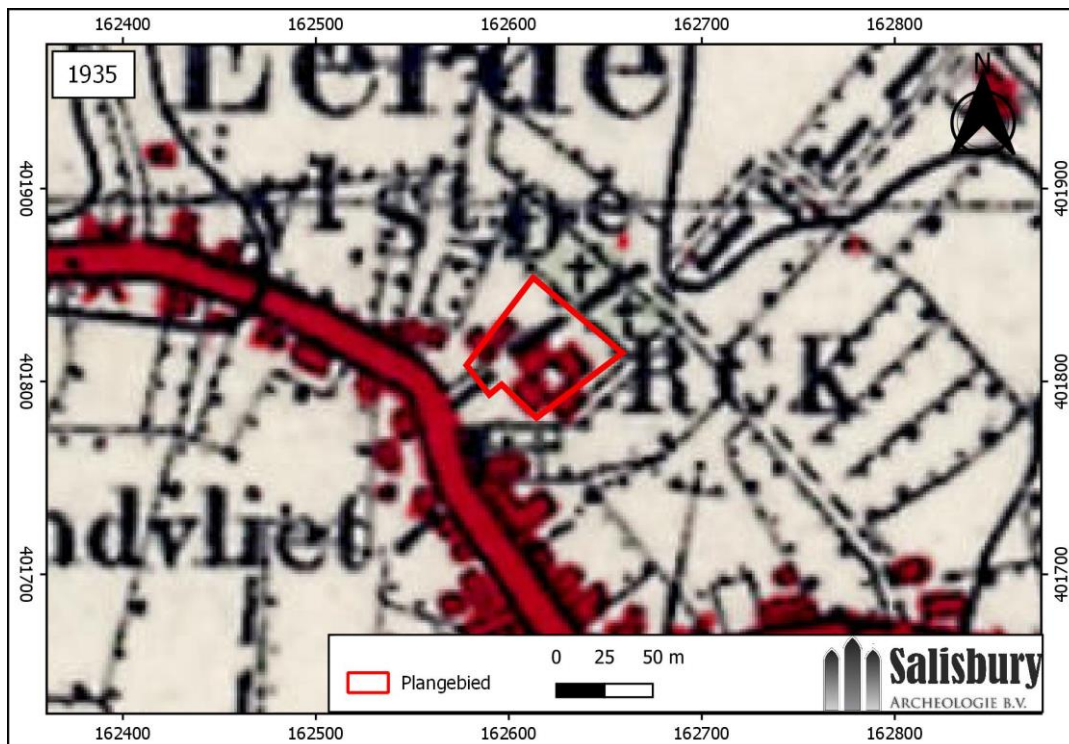
²⁵ Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels, blad OAT10141D006; <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>

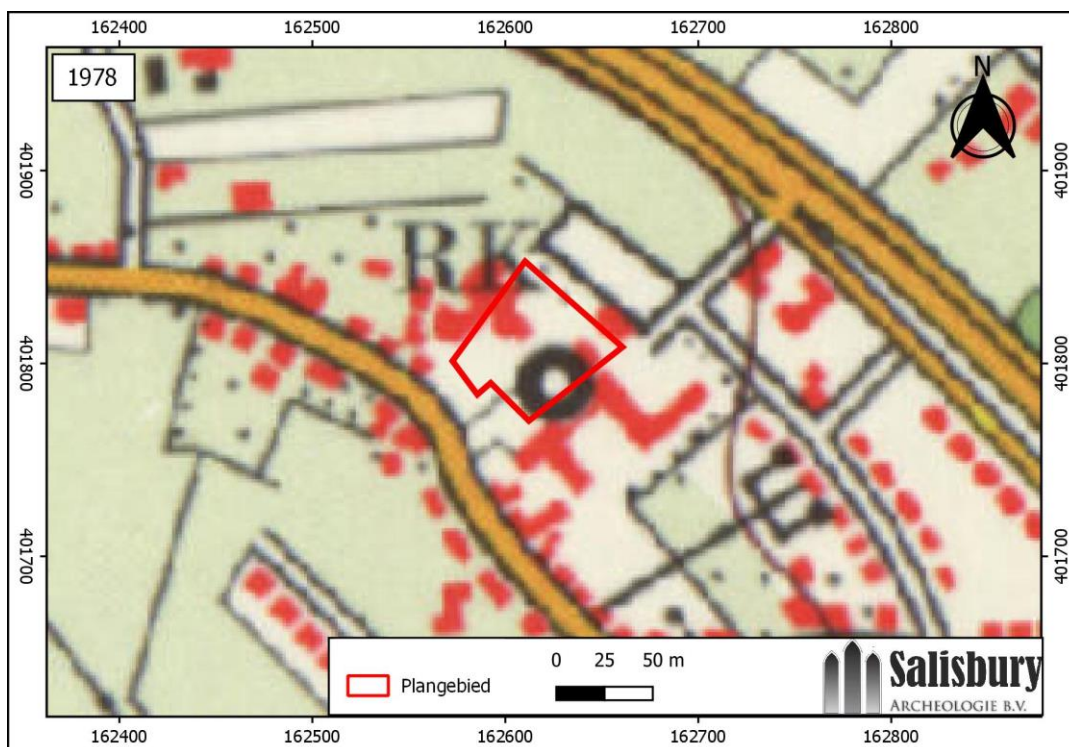
Afb. 9. Het plangebied op een uitsnede van de kadastrale minuut 1811-1832. Blad: MIN10141D01 (bron: <http://zoeken.cultureelerfgoed.nl>).

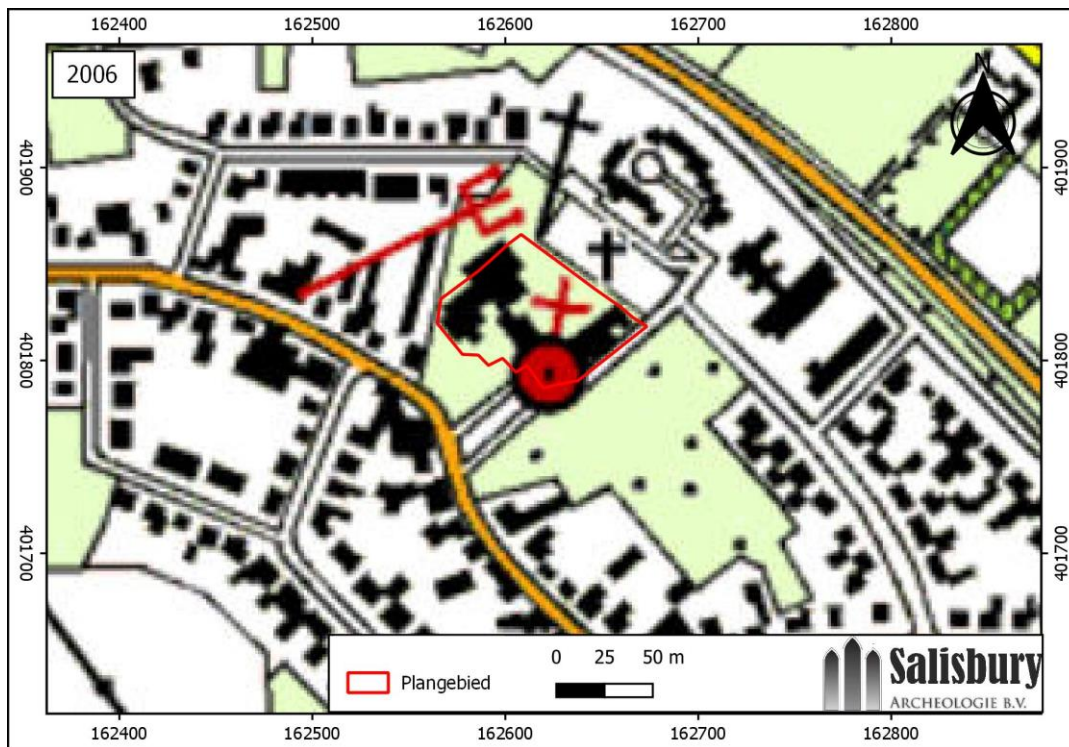
Afb. 10. Het plangebied bij benadering op een uitsnede van de Bonnebladen uit omstreeks 1900 (bron: <http://www.topotijdreis.nl>).

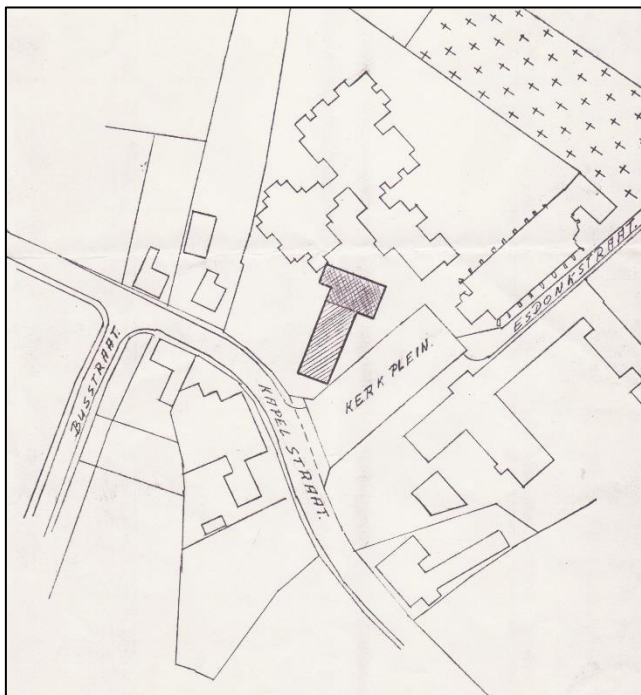
Afb. 11. Het plangebied bij benadering op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 1935 (bron: <https://www.topotijdreis.nl>)

Afb. 12. Het plangebied op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 1978 (bron: <https://www.topotijdreis.nl>)

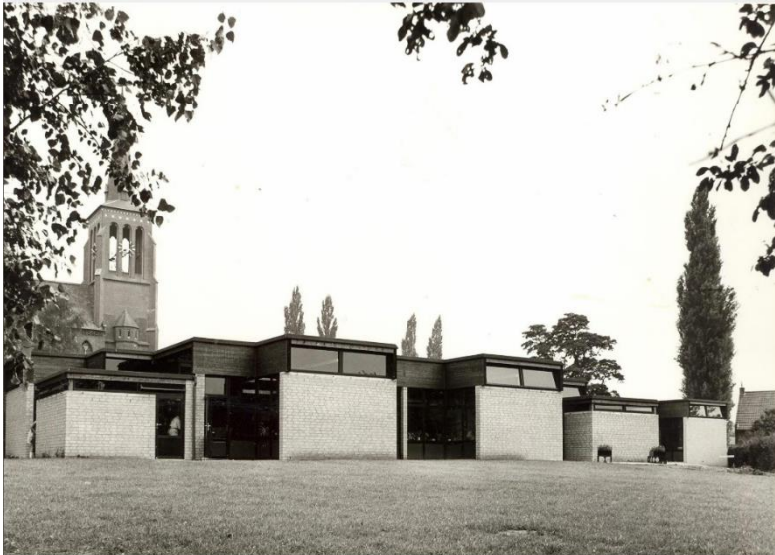
Afb. 13. Het plangebied op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 2006 (bron: <https://www.topotijdreis.nl>)

Afb. 14. Locatie van de 18^e-eeuwse schuurkerk ten opzichte van de moderne bebouwing, jaren 1970-2000 (bron: heemkundekring Vegchele).

Afb. 15. De Antonius Abt kerk en de pastoriewoning voor 1944 (<https://reliwiki.nl>).

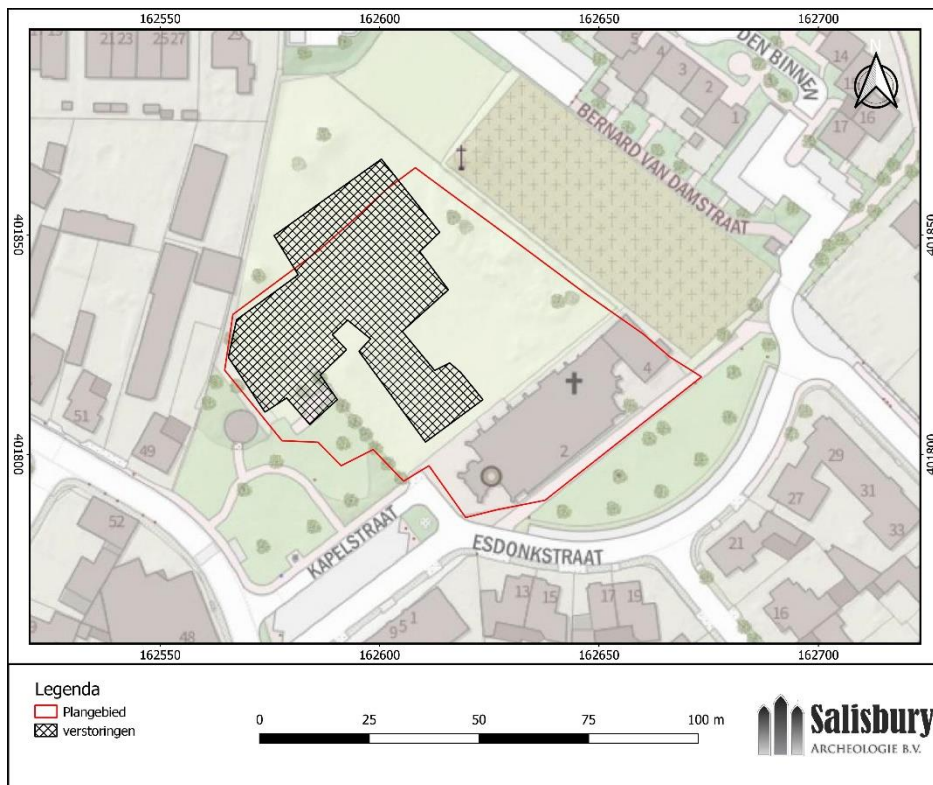

Afb. 16. Het gebouw 'De Drie Ghemalen' (foto: Brabants Historisch Informatiecentrum).

2.6 Bekende verstoringsen

Binnen het plangebied zijn geen saneringen of ondergrondse olietanks, benzinepompinstallaties en dergelijke bekend waardoor archeologische resten mogelijk verloren zijn gegaan.²⁶ Wel is binnen het plangebied sprake van bestaande en voormalige bebouwing (zie par. 2.5). Het gaat om de voormalige pastoriewoning (1872-1970), de Abt Sint Anthoniuskerk (1872-heden) en het gesloopte pand de Drie Ghemalen (1972-2015). Bij de bouw, dan wel de sloop, van deze gebouwen is de bodem verstoord tot onbekende diepte (zie Afb. 17).

²⁶ <https://bodemloket.nl>

Afb. 17. Contouren van de verwachte verstoring op de plek van het voormalige gebouw de Drie Ghemalen.

2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel en advies

Op basis van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat in het plangebied mogelijk drie archeologisch relevante niveaus aanwezig zijn. Het diepst gelegen niveau bestaat uit de top van de pleistocene dekzandafzettingen. Op deze afzettingen wordt een esdek verwacht dat in de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd is ontstaan en waarin resten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd worden verwacht. Het esdek vormt dan ook het tweede archeologische niveau. Verder kunnen bebouwingsresten uit de Nieuwe tijd worden verwacht, direct vanaf het maaiveld.

In de top van het dekzand kunnen resten worden aangetroffen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Het plangebied ligt op een relatief hooggelegen dekzandrug. Dekzandruggen boden veelal aantrekkelijke vestigingsomstandigheden voor prehistorische gemeenschappen. Uit de periode Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum kunnen vooral resten worden verwacht die samenhangen met een mobiele leefwijze, zoals kort bewoonde kampjes. Vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen worden vooral resten verwacht die te maken hebben met een sedentaire leefwijze, bijvoorbeeld huizen, resten van agrarische activiteit en begravingsrituelen. De omvang van de mogelijk aanwezige archeologisch resten varieert sterk. Kampementen hebben over het algemeen een geringe omvang, terwijl nederzettingen vaak uit één of meerdere huizen bestaan.

Het dorp Eerde kwam mogelijk al vanaf de Vroege Middeleeuwen tot ontwikkeling, hoewel pas in de 15e eeuw vermeldingen in historische bronnen zijn. De laatmiddeleeuwse bewoning concentreerde zich rondom de Anthoniuskapel (aan het tegenwoordige Anthoniusplein). Gezien de nabijheid van de kapel is er kans op de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse bewoningssporen in de top van het dekzand of onderin het esdek. Het kan gaan om ontginningssporen zoals greppels, maar ook om structuren als spiekers of waterputten.

In de Nieuwe Tijd lag het plangebied aan de noordzijde van het dorp Eerde. In late 17^e eeuw werd de schuurkerk gebouwd, met aangrenzend een pastoriewoning. De noordwand van de woning en een klein bijgebouw lagen waarschijnlijk binnen het plangebied. De kans is groot dat stenen funderingsresten van deze bebouwing nog in de grond liggen. De resten worden vlak onder het maaiveld verwacht en kunnen tot in de top van het dekzand voorkomen. Het overige deel van het plangebied was in gebruik als tuin. Er worden dan ook geen menselijke begravingen verwacht. In 1872 worden de Sint Anthonius Abt kerk en de nieuwe pastoriewoning gebouwd en worden de oude schuurkerk en pastoriewoning gesloopt. De nieuwe pastoriewoning lag net ten noorden van de

oude woning. Deze woning is op zijn beurt in 1970 gesloopt. Het is goed mogelijk dat de funderingen van de woning uit de 19^e eeuw eveneens nog (deels) intact in de grond liggen.

In de jaren '70 werd het gebouw 'De Drie Ghemalen' gebouwd, deels op de plek van de 19^e-eeuwse pastorie-woning (zie Afb. 17 en Afb. 17). Als gevolg hiervan is een groot deel van het plangebied verstoord tot op onbekende diepte. Vermoedelijk zijn eventuele archeologische waarden ter plaatse van dit gebouw deels aangetast of zelfs geheel verdwenen. De archeologische verwachting kan op deze locatie naar middelhoog worden bijgesteld.

De hoge archeologische verwachting zoals weergegeven op de beleidskaart van de gemeente Meierijstad kan voor de overige delen van het plangebied blijven staan. Wel zijn kwetsbare organische resten tot een diepte van 120 cm -mv waarschijnlijk slecht geconserveerd als gevolg van wisselende grondwaterstanden.

De archeologische verwachting dient te worden getoetst door middel van het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek (verkenkende fase). Hierbij worden 6 boringen per hectare gezet. Vindplaatsen uit de periode Paleolithicum-Middeleeuwen worden in de top van de pleistocene afzettingen verwacht.

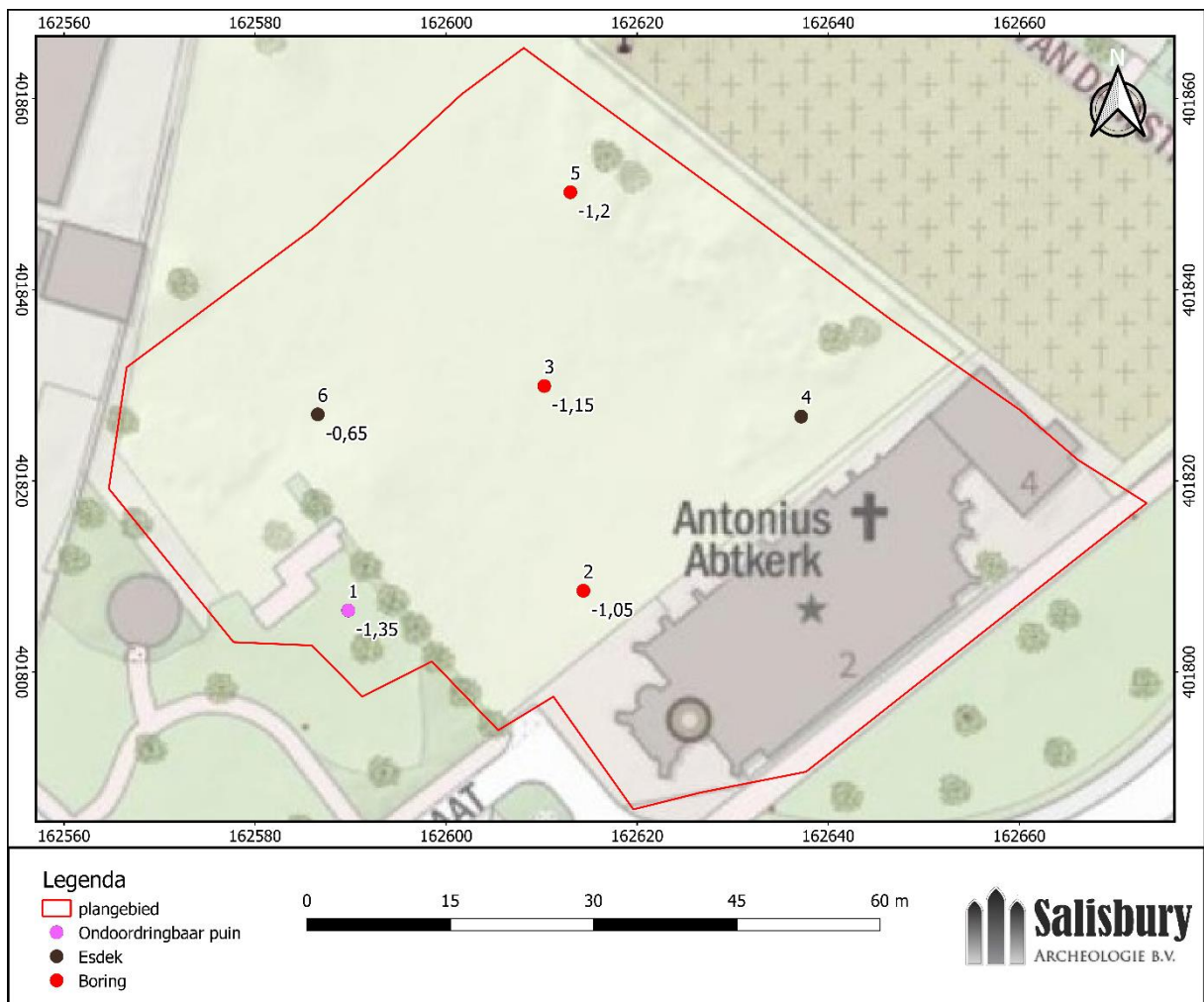
Daarnaast worden funderingsresten uit de Nieuwe Tijd vlak onder het maaiveld verwacht, met name ter plaatse van de voormalige schuurkerk en de oude pastoriwoning. Waarschijnlijk zullen de boringen in dit deel van het plangebied stuiten op funderingsresten of bouwpuin. Wanneer wordt vermoed dat intacte funderingen aanwezig zijn, zal door middel van een proefsleuvenonderzoek, of eventueel een geofysisch onderzoek, moeten worden onderzocht of dit daadwerkelijk het geval is.

Voor een proefsleuvenonderzoek is een door de bevoegde overheid goedgekeurd PvE (Programma van Eisen) vereist. Vanwege de onbekende verstoringsdiepte worden de boringen gezet tot een diepte van 30 cm in de onverstoorde natuurlijke afzettingen. De top van het pleistocene zand wordt verwacht vanaf een diepte van 0,5 m beneden maaiveld. Indien de top van het pleistocene zand intact is, kan worden overgegaan tot een karterend booronderzoek om eventuele vindplaatsen op te sporen.

3 Resultaten veldonderzoek

3.1 Beschrijving onderzoeksmethode

Conform het in § 2.7 geformuleerde advies is een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied, waarbij 6 boringen regelmatig verspreid over het plangebied zijn gezet (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Alle boringen zijn gezet met een edelmanboor (7 cm Ø) tot 30 cm in de onverstoorde pleistocene ondergrond op 1,35 - 2,25 m beneden maaiveld (8,79 - 9,11 m +NAP). De posities van de boringen zijn ingemeten met behulp van meetlint ten opzichte van de perceelgrenzen en bebouwing (nauwkeurigheid 10 cm). De maaiveldhoogtes zijn afgeleid van het AHN3. Het opgeboorde materiaal is met de hand onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals baksteenpuin, houtskool en aardewerk. De boringen zijn beschreven conform de NEN 5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB 5.2).²⁷ De boringen zijn digitaal beschreven (zie bijlage 1).

Afb. 18. Resultaten van het booronderzoek. Diepte verstoring in meters beneden maaiveld.

3.2 Beschrijving onderzoeksresultaten

Op basis van de verkennende boringen zijn de hieronder beschreven lagen en pakketten onderscheiden. De laagopenvolging van de boringen is van boven naar beneden beschreven.

Verstoring/ophoging

Met uitzondering van boring 4 is in alle boringen sprake van een verstoorde laag tot 0,65 – 1,2 m beneden maaiveld (9,25 - 9,63 m +NAP). Het gaat om bruingrijs, zwak siltig, matig humeus zand dat sterk gevlekt is en

²⁷ Bosch, 2008.

puinresten bevat. De top hiervan is doorworteld en als bouwvoor beschreven. Deels is deze verstoring aan de sloop van de voormalige bebouwing toe te schrijven. In boring 1 is de basis van de verstoorde laag niet aangeboord; deze boring is gestuit op 1,35 m beneden maaiveld (9,5 m +NAP) op ondoordringbaar puin. Het lijkt er op dat de hoogteverschillen in het huidige maaiveld (hoogteverschil ca. 0,70 m) mede veroorzaakt worden door het opbrengen van grond, en een deel is verstoord bij het slopen van de voormalige bebouwing.

Esdek

In boring 4 en boring 6 is een esdek aanwezig. Het gaat om (donker)grijsbruin, zwak siltig, zeer fijn, matig humeus zand met een spoor grind en een enkele rode baksteenspikkel. In boring 4 is de top ervan opgenomen in de bouwvoor en in boring 6 ligt het esdek onder de verstoorde laag. De dikte van het esdek is 1,35 m in boring 4 en 1,30 m in boring 6. In boring 2 is een laagje van 10 cm aanwezig onder de verstoring die mogelijk ook als restant van een esdek kan worden geïnterpreteerd.

Dekzand

Op 1,15 – 1,95 m beneden maaiveld (8,33 - 9,41 m +NAP) is dekzand aangetroffen. Het betreft zwak siltig, zeer fijn, lichtgrijs en geel zand. In boringen 3 en 5 is in de top van het dekzand een deels intact podzolprofiel zichtbaar. Het gaat om een 5 cm dikke B-horizont op een BC- op C-horizont. De B-horizont ligt op 1,15 – 1,2 m beneden maaiveld (9,25 – 9,34 m +NAP). In de overige boringen is geen podzolbodem gezien en ligt het esdek (Aap-horizont) direct op onverstoorde pleistocene afzettingen.

4 Conclusie en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Het plangebied maakt deel uit van het Brabantse dekzandgebied en ligt op de dekzandrug waarop Eerde gevestigd is. Het gebied was vanaf het Laat-Paleolithicum al bewoonbaar en archeologische resten vanaf deze periode t/m de Nieuwe tijd zijn in het plangebied te verwachten. Op basis van het bureauonderzoek zijn drie archeologisch relevante niveaus voor het plangebied vastgesteld.

Het diepst gelegen niveau omvat de top van de pleistocene dekzandafzettingen, hierin kunnen resten vanaf het Laat-Paleolithicum t/m de Late Middeleeuwen voorkomen. Op deze afzettingen wordt een esdek verwacht dat in de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd is ontstaan en waarin resten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd worden verwacht. Verder kunnen bebouwingsresten uit de Nieuwe tijd worden verwacht, direct vanaf het maaiveld. De archeologische verwachting voor alle periodes is hoog, met uitzondering van de locatie van het voormalige gebouw 'De Drie Ghemalen', waar een middelhoge verwachting geldt door de mogelijke verstoring.

Uit het booronderzoek blijkt dat het diepste archeologische niveau, de top van het dekzand, in een groot deel van het plangebied niet meer intact is. In twee boringen is nog een restant van een podzolprofiel gezien, maar in de overige boringen is de top van het dekzand ofwel opgenomen in het esdek of verstoord door de sloop van voormalige bebouwing. Diep ingegraven sporen zoals greppels of kuilen kunnen wel nog in het dekzand aanwezig zijn. Het dekzand is aangetroffen op 1,15 – 1,95 m beneden maaiveld (8,33 - 9,41 m +NAP).

Ook het tweede archeologische niveau is grotendeels verstoord. Slechts in twee boringen is duidelijk nog sprake van een esdek. Hier zijn mogelijk nog sporen en vondsten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd aanwezig maar in de rest van het plangebied is dit niveau volledig verstoord door de sloop van de bebouwing.

Op basis van de boringen is niet eenduidig of er nog sprake is van behoudenswaardige resten van de bebouwing uit de Nieuwe tijd. Uit het booronderzoek blijkt dat in vrijwel het gehele plangebied sprake is van verstoring door de sloop van de bebouwing, maar het is niet zeker of er nog intacte funderingsresten of aan de bebouwing gerelateerde sporen of vondsten aanwezig zijn in het plangebied. De puinresten in de verstoorde laag betreffen zowel relatief modern rood baksteen als oranje en gele baksteenspikkels die mogelijk ouder zijn. Één boring is gestuit op ondoordringbaar puin, mogelijk is hier een restant van een fundering geraakt.

4.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?

In het plangebied is een laagopeenvolging waargenomen van een verstoorde laag op een esdek op dekzand. De verstoring reikt tot 0,65 – 1,2 m beneden maaiveld (9,25 - 9,63 m +NAP) en houdt verband met de sloop van de voormalige bebouwing. Het esdek is daardoor grotendeels verdwenen. Ook de top van het dekzand is verstoord, deels door de sloop van bebouwing en deels door het esdek. Het dekzand is aangetroffen op 1,15 – 1,95 m beneden maaiveld (8,33 - 9,41 m +NAP). In slechts twee van de boringen is nog een restant van een podzalbodem aangetroffen.

Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten?

Er zijn aanwijzingen dat er mogelijk nog archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn. Boring 1 is gestuit op ondoordringbaar puin, mogelijk ligt hier een restant van funderingen uit de Nieuwe tijd. Op twee locaties in het plangebied is nog een esdek aanwezig, hier zijn mogelijk nog resten uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd te vinden. De top van het dekzand is grotendeels verstoord, maar diep ingegraven sporen uit het Laat-Paleolithicum t/m de Middeleeuwen kunnen nog aanwezig zijn.

Welke consequenties zal de uitvoering van het plan hebben op (eventueel) aanwezige archeologische resten?

Op basis van het bureauonderzoek is geconcludeerd dat in het plangebied een hoge archeologische verwachting geldt voor de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe Tijd, met uitzondering van de locatie van het voormalige gebouw 'De Drie Ghemalen', waarvoor een middelhoge verwachting is opgesteld. De verstoringsdiepte van de voorgenomen ingrepen is nog niet bekend. Uit het bureau- en booronderzoek blijkt echter dat archeologische resten die verband houden met de bebouwing uit de Nieuwe tijd vanaf het maaiveld kunnen voorkomen. Deze resten kunnen door de ingrepen verstoord raken. In een deel van het plangebied is nog een esdek aanwezig. Indien hierin archeologische resten voorkomen, kunnen deze verstoord raken door de plannen. Ook een

eventueel sporenniveau uit het Laat-Paleolithicum t/m de Middeleeuwen kan verstoord raken wanneer de ingrepen dieper zullen gaan dan 65 cm beneden maaiveld (top dekzand met een buffer van 50 cm).

Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan dit bestaan?

Voor de aanbevelingen zie hieronder.

4.3 Selectieadvies

Op basis van de resultaten van het hier gerapporteerde onderzoek adviseert Salisbury Archeologie in het plangebied een vervolgonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uit te voeren. Op basis van het verkennende booronderzoek kan niet in voldoende mate worden vastgesteld of er archeologische resten in het plangebied voorkomen. Aangezien booronderzoek niet geschikt is voor het opsporen van funderingsresten uit de Nieuwe tijd en/of sporen uit het Laat-Paleolithicum t/m Middeleeuwen, heeft een proefsleuvenonderzoek de voorkeur als vervolgstap binnen de AMZ-cyclus. Het doel van dit proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting. Het vervolgonderzoek zal moeten aantonen of er sprake is van een vindplaats en de aard, omvang en datering hiervan vaststellen. Voor het proefsleuvenonderzoek dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd PvE te worden opgesteld.

Over de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek dient contact opgenomen te worden met de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Meijerijstad.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 1998. *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie. Fysische geografie van Nederland*. Assen: Van Gorcum, derde gewijzigde druk.

Bezemer- de Vugt, C. & E. de Boer, 2006. *Veghel – Eerde (NB), Kapelstraat 15a. Archeologische bureauonderzoek Ecologische quickscan (bureauonderzoek) in het kader van de Flora- en faunawet*. BILAN rapport 2006/20.

Bosch, J.H.A., 2008. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1 Op basis van de Standaard Boor Beschrijvingsmethode versie 5.2*. (Deltares-rapport | 2008-U-R0881/A.) Deltares, Utrecht.

Brabants Historisch Informatie Centrum, 2009. *De H. Antonius Abtkerk in Eerde*. [Online] via <<https://www.bhic.nl>>, geraadpleegd 4-8-2020.

Buesink, A., 2009. *Gemeente Veghel. Plangebied Zandvliet 19a te Eerde*. BAAC rapport V-08.0432.

Buesink, A., 2014. *Gemeente Veghel Actualisatie van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart*. BAAC Rapport V-13.0274.

De Ridder, J.A.A., 2019. *Archeologisch onderzoek IVO-P, 10kV kabel in het tracé Eerde Veghel, gemeente Meierijstad*. Archeologische Rapporten Geonius 74.

Gemeente Veghel, 2003. *Structuurvisie Eerde*. Amsterdam/Amersfoort: B&B/Laagland advies.

Putten, M.J. van, 2010. *Gemeente Veghel. Plangebied Haakakker te Eerde*. BAAC rapport V-10.0095.

Stiboka, 1991. *Bodemkaart van Nederland: Algemene begrippen en indelingen*. 4^e editie. Wageningen: Staring Centrum 1991.

Stouthamer, E., Cohen, K. & W. Hoek, 2015. *De vorming van het land. Geologie en geomorfologie*. Voorthuizen: Perspectief Uitgevers.

Geraadpleegde websites

webadres	laatst bezocht op
https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl	04-08-2020
https://noord-brabant.maps.arcgis.com	04-08-2020
https://meierijstad.nl	04-08-2020
https://google.com/intl/nl/earth/	04-08-2020
https://zoeken.cultureelerfgoed.nl	04-08-2020
https://ruimtelijkeplannen.nl	04-08-2020
http://ahn.nl	04-08-2020
http://pdok.nl	04-08-2020
http://topotijdreis.nl	04-08-2020
https://dinoloket.nl	04-08-2020
https://bhic.nl	04-08-2020
https://reliwiki.nl	04-08-2020

Lijst van afbeeldingen

Afb. 1.	Ligging van het plangebied (topografie: https://pdok.nl).....	10
Afb. 2.	Ligging plangebied en globale begrenzing onderzoeksgebied (bron: https://pdok.nl).....	11
Afb. 3.	Uitsnede van de gemeentelijke beleidsadvieskaart (bron: Buesink, 2014; https://meierijstad.nl).....	12
Afb. 4.	Impressie van de nieuwe situatie (bron: BRO).....	13
Afb. 5.	Uitsnede van de geomorfologische kaart met het plangebied en de directe omgeving (bron: https://zoeken.cultureelerfgoed.nl).....	16
Afb. 6.	Het plangebied en omgeving op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN 2.0, maaiveld; bron: https://www.ahn.nl).....	17
Afb. 7.	Uitsnede van de bodemkaart met het plangebied en directe omgeving (bron: https://zoeken.cultureelerfgoed.nl).....	18
Afb. 8.	AMK-terreinen, onderzoeksmeldingen en vondstlocaties (bron: ARCHIS3).....	19
Afb. 9.	Het plangebied op een uitsnede van de kadastrale minuut 1811-1832. Blad: MIN10141D01 (bron: http://zoeken.cultureelerfgoed.nl).....	23
Afb. 10.	Het plangebied bij benadering op een uitsnede van de Bonnebladen uit omstreeks 1900 (bron: http://www.topotijdreis.nl).....	23
Afb. 11.	Het plangebied bij benadering op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 1935 (bron: https://www.topotijdreis.nl).....	24
Afb. 12.	Het plangebied op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 1978 (bron: https://www.topotijdreis.nl).....	24
Afb. 13.	Het plangebied op een uitsnede van de topografische kaart uit ca. 2006 (bron: https://www.topotijdreis.nl).....	25
Afb. 14.	Locatie van de 18 ^e -eeuwse schuurkerk ten opzichte van de moderne bebouwing, jaren 1970-2000 (bron: heemkundekring Vegchele).....	25
Afb. 15.	De Antonius Abt kerk en de pastoriewoning voor 1944 (https://reliwiki.nl).....	26
Afb. 16.	Het gebouw 'De Drie Ghemalen' (foto: Brabants Historisch Informatiecentrum).....	26
Afb. 17.	Contouren van de verwachte verstoring op de plek van het voormalige gebouw de Drie Ghemalen.....	27
Afb. 18.	Resultaten van het booronderzoek. Diepte verstoring in meters beneden maaiveld.....	29

Lijst van tabellen

Tabel 1.	Archeologische vondsten (bron: ARCHIS3)	21
----------	---	----

Lijst van bijlagen

Bijlage 1	Boorbeschrijvingen
Bijlage 2	Plattegrond Nieuwbouw
Bijlage 3	ARCHIS onderzoeken

Bijlage 1

Boorbeschrijvingen

textuur		mediaan zandfractie		overige bestanddelen	
code	omschrijving	code	omschrijving	code	omschrijving
Z...	zand	mg	matig grof	pu1	enkele puinresten
...s1	licht siltig	mf	matig fijn	gb	geel baksteen
		zf	zeer fijn	rb	rood baksteen
kleur				ob	oranje baksteen
code	omschrijving	vlekken			
br	bruin	code	omschrijving	humus/grind	
ge	geel	vl	gevekt	code	omschrijving
gr	grijs	lgr	lichtgrijze vlekken	g1	licht grindig
or	oranje	or	oranje vlekken	g2	matig grindig
wi	wit	dgr	donkergrijze vlekken	h1	licht humeus
zw	zwart	zw	zwarte vlekken	h2	matig humeus
l...	licht	dbr	donkerbruine vlekken	h3	sterk humeus
d...	donker	Fe1	enkele ijzeroxidevlekjes		
		Fec	ijzeroxideconcreties	interpretatie	
planten		Mn	mangaanoxidevlekjes	code	omschrijving
code	omschrijving	gr	grijze vlekken	bv	bouwvoor
ldw	licht doorworteld	hv	met humusvlekken	xx	verstoring recent
				dza	dekzand

boring	bovengrens (mv)	dikte	m +NAP	aard gr	kleur	lithologie	bijmenging1	mediaan zandfractie	humusgehalte	grindgehalte	vlekken	horizont	plantenresten	overige bestanddelen	interpretatie	opmerkingen
1	0	15	10,85		grbr	z	s1	mf	h2				ldw		bv	
	15	20	10,7	ge	grbr	z	s1	mf	h2					pu1 rb	xx	
	35	15	10,5	ge	grbr	z	s1	mf	h2	g2				pu1	xx	
	50	15	10,35	ge	grbr	z	s1	mf	h2	g1				pu1 ob	xx	
	65	35	10,2	ge	grbr	z	s1	mf	h2		lgr			pu1 ob	xx	
	100	15	9,85	di	gegr	z	s1	mf			vl or dgr hv				xx	rommelig
	115	3	9,7	ab	grwi	z	s1	mf						mortel pu1	xx	mortellaag
	118	17	9,67	ab	grbr	z	s1	mf	h2					pu1 ob	xx	
	135		9,5													odp
2	0	20	10,56		grbr	z	s1	mf	h2	g1			ldw	pu2 mortel rb gb	bv	
	20	55	10,36	di	lbr	z	s1	mf	h1	g1	vl			mortel pu1 rb	xx	
	75	5	9,81	ab	ge	z	s1	zf							xx	
	80	25	9,76	di	dge	z	s1	zf			vl or zw				xx	
	105	10	9,51	ab	lbrgr	z	s1	mf			hv	Aa		pu1 rb	esd	
	115	30	9,41	di	lgegr	z	s1	mf				C			dza	
	145		9,11													
3	0	10	10,4		grbr	z	s1	mf	h2				ldw	pu1 rb	bv	
	10	25	10,3	ge	grbr	z	s1	mf	h2		vl				xx	
	35	5	10,05	ab	lgegr	z	s1	zg						pu1 mortel	xx	
	40	25	10	ab	ge	z	s1	zf			vl or zw				xx	

	65	15	9,75	di	lge	z	s1	zf							xx	
	80	35	9,6	di	lge	z	s1	zf			vl dbr zw				xx	
	115	5	9,25	ab	zwbr	z	s1	zf	h3			B			dza	
	120	5	9,2	ab	lbr	z	s1	zf				BC			dza	
	125	30	9,15	ge	ge	z	s1	zf				C			dza	lemig
	155		8,85													
4	0	10	10,5		grbr	z	s1	zf	h2	g1		Aap	ldw		bv	
	10	95	10,4	ge	grbr	z	s1	zf	h2	g1		Aa		pu1 rb	esd	
	105	5	9,45	ab	dge	z	s1	zf				Aa			esd	
	110	25	9,4	ab	zwbr	z	s1	zf	h2		lgr	Aa			esd	
	135	30	9,15	ab	ge	z	s1	zf				C			dza	
	165		8,85													
5	0	20	10,54		grbr	z	s1	mf	h2				ldw	rubber	xx	
	20	40	10,34	ge	grbr	z	s1	mf	h2		vl fe1			pu1 rb glas modern	xx	
	60	25	9,94	ab	dge	z	s1	mf			vl zw or				xx	
	85	35	9,79	di	lbrgr	z	s1	mf			vl				xx	
	120	5	9,34	ab	zwbr	z	s1	zf	h3			B			dza	
	125	20	9,29	di	lbr	z	s1	zf			fe1	BC			dza	
	145	30	9,09	ge	ge	z	s1	zf			fe1	C			dza	
	175		8,79													
6	0	10	10,28		grbr	z	s1	mf	h2				ldw	pu1 rb	bv	
	10	30	10,18	di	wigr	z	s1	mf		g1	vl			pu1 rb	xx	
	40	5	9,88	ab	grbr	z	s1	zf	h2		vl			pu1 rb	xx	
	45	20	9,83	ab	dgrge	z	s1	mf			vl				xx	

	65	130	9,63	ab	dbrgr	z	s1	zf	h2			Aa			esd	
	195	30	8,33	ab	lgr	z	s1	zf				C			dza	
	225		8,03													

Legenda

lithologie

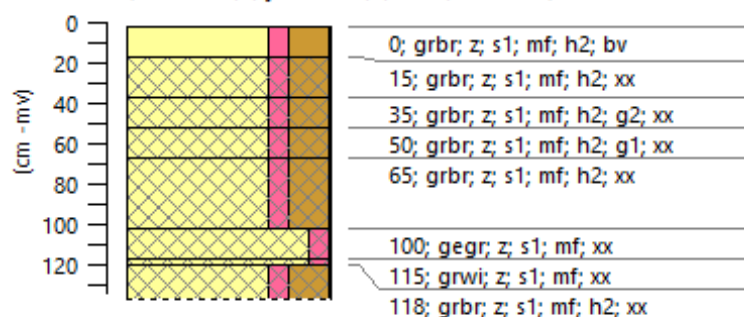
	klei
	zand
	grind
	organisch materiaal
	geen sediment opgeboord

bijmengingen

	licht humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	licht kleiig
	sterk kleiig
	licht siltig
	matig siltig
	sterk siltig
	uiterst siltig
	licht zandig
	matig zandig
	sterk zandig
	licht grindig
	matig grindig
	sterk grindig

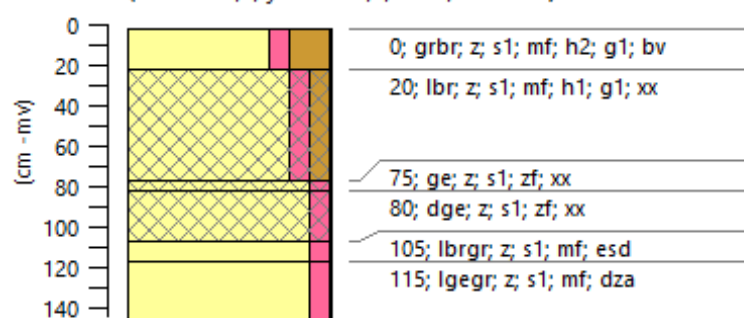
boring 1

(x=162590,0; y=401806,0; z=10,9 m NAP)

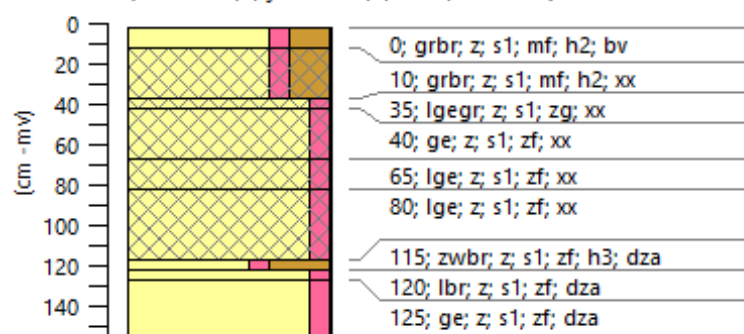
boring 2

(x=162614,0; y=401809,0; z=10,6 m NAP)

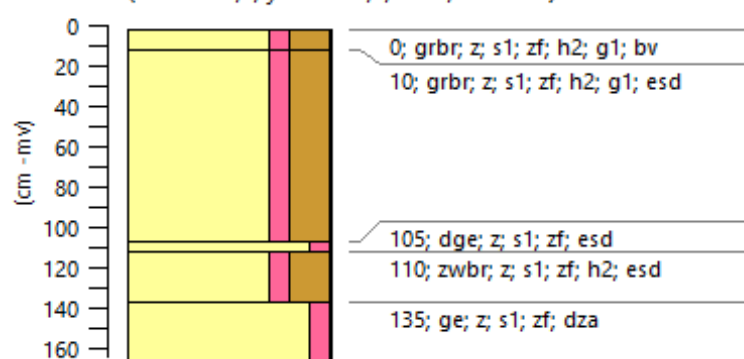
boring 3

(x=162610,0; y=401830,0; z=10,4 m NAP)

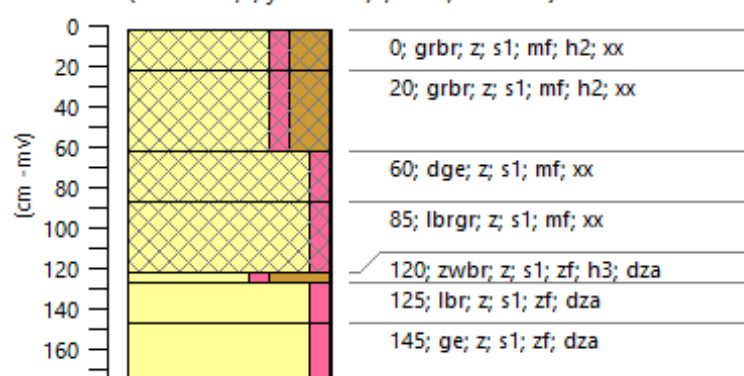
boring 4

(x=162637,0; y=401827,0; z= 10,5 m NAP)

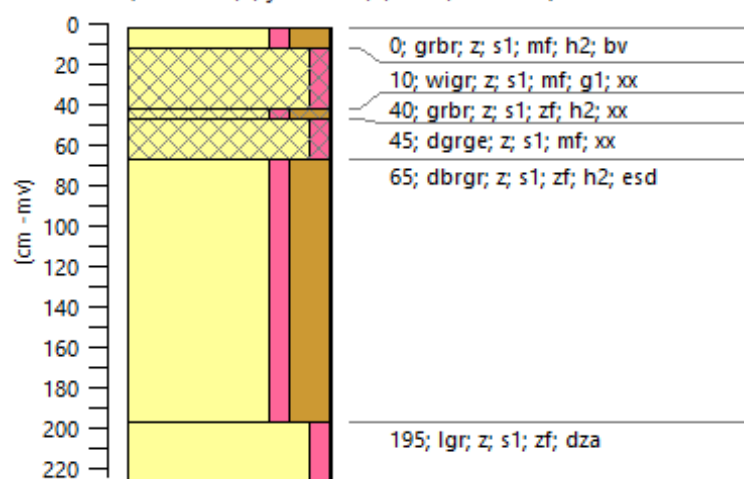
boring 5

(x=162613,0; y=401850,0; z= 10,5 m NAP)

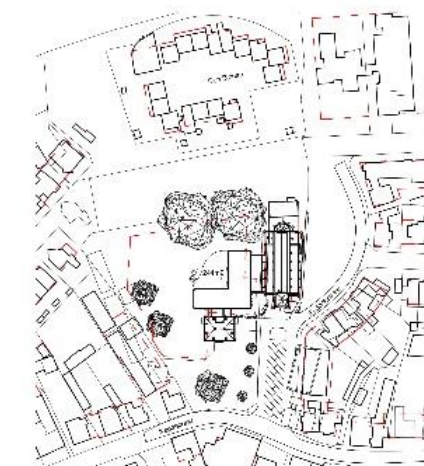
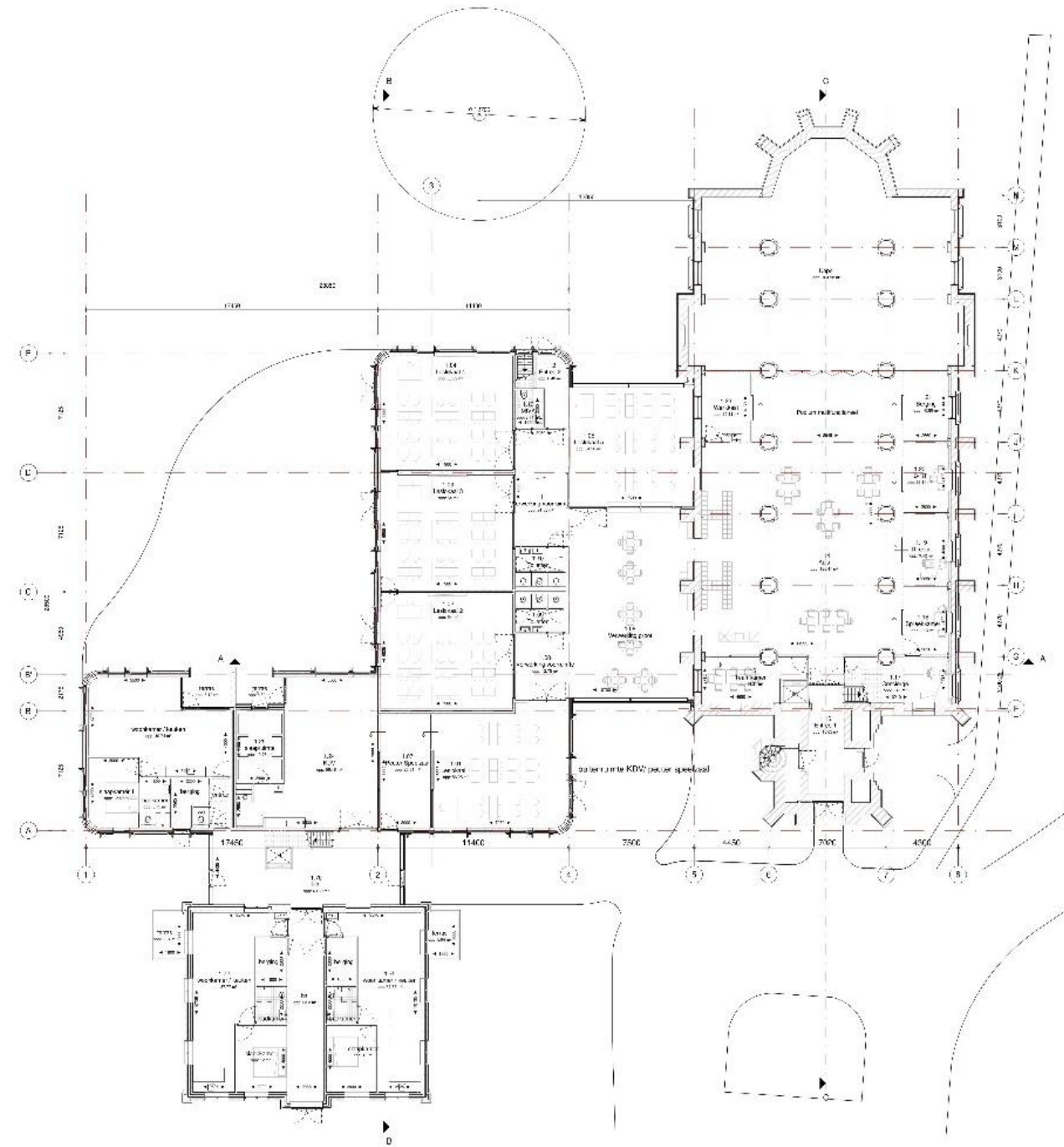

boring 6

(x=162587,0; y=401827,0; z= 10,3 m NAP)

Plattegrond nieuwbouw

Situatie 1:1000

[illegible]

Bijlage 3

ARCHIS onderzoeken

zaakidentificatie	plaats	toponiem	uitvoerder	meldingsdatum	type onderzoek
2026963100	Veghel		RAAP Archeologisch Adviesbureau	1-4-1997	boring
2027027100	Veghel		RAAP Archeologisch Adviesbureau	1-4-1997	boring
2030275100	Veghel		RAAP Archeologisch Adviesbureau	1-4-1997	boring
2079598100	Veghel		RAAP Archeologisch Adviesbureau	1-4-1997	boring
2106829100	Eerde	Kapelstraat	BILAN	17-1-2006	bureauonderzoek
2127346100	Eerde		BILAN	8-8-2006	boring
2140257100	Veghel	Mac Arthurweg, Corridor, De Dubbelen	BILAN	18-12-2006	boring
2159106100	Onbekend		BAAC BV	6-6-2007	bureauonderzoek
2202813100	Schijndel		Archeopro	13-6-2008	boring
2221735100	Eerde		BAAC BV	4-11-2008	boring
2260931100	Schijndel	Vlagheide Zuid	Synthebra BV	7-10-2009	bureauonderzoek
2275885100	Veghel	De Kuilen	Archeopro	11-2-2010	bureauonderzoek
2275893100	Veghel	De kuilen	Archeopro	11-2-2010	bureauonderzoek
2280330100	Eerde	Haakakker	BAAC BV	22-3-2010	bureauonderzoek
2297455100	Veghel	De kuilen	Archeopro	9-8-2010	boring
2328875100	Eerde		Archeopro	11-5-2011	boring
2418858100	Schijndel		Bureau voor Archeologie	23-9-2013	boring
2452245100	Veghel		Arcadis	29-7-2014	bureauonderzoek
2908932100	Eerde	St.Antoniuskapel;	particulier	1-1-9999	verwervingswijze niet te bepalen
2986677100	Veghel		RAAP Archeologisch Adviesbureau	19-6-1997	(veld)kartering

3034457100	Schijndel		particulier	31-10-2005	graafwerk niet-archeologisch
4009324100	Eerde	De Horstjens	Provincie Noord-Brabant	28-7-2016	kartering niet-archeologisch
4037391100	Veghel		Geonius	7-3-2017	bureauonderzoek
4554788100	Veghel		Geonius	17-7-2017	boring
4565099100	Eerde		Geonius	15-9-2017	proefputten/proefsleuven
4596073100	Veghel		Arcadis	28-3-2018	bureauonderzoek
4643685100	Veghel		BODAC bv explosievenopruijing	18-10-2018	bureauonderzoek
4646041100	Veghel		BODAC bv explosievenopruijing	30-10-2018	boring
4674002100	Veghel		BAAC BV	20-2-2019	boring
4711521100	Eerde		RAAP Archeologisch Adviesbureau	4-6-2019	bureauonderzoek
4716974100	Veghel		Geonius	21-6-2019	bureauonderzoek